

AKADEMIE MÚZICKÝCH UMĚNÍ V PRAZE

DIVADELNÍ FAKULTA

DRAMATICKÁ UMĚNÍ

PRODUKCE

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**UPLATNĚNÍ ABSOLVENTŮ KATEDRY PRODUKCE DIVADELNÍ
FAKULTY AKADEMIE MÚZICKÝCH UMĚNÍ V PRAZE**

Františka Jesenská

Vedoucí práce: MgA. Michal Lázňovský Ph.D.

Oponent práce: doc. MgA. Blanka Chládková

Datum obhajoby: 10. 6. 2022

Přidělovaný akademický titul: BcA.

Praha, 2022

ACADEMY OF PERFORMING ARTS IN PRAGUE

THEATRE FACULTY

PERFORMING ARTS

ARTS MANAGEMENT

BACHELOR THESIS

**EMPLOYMENT OF GRADUATES OF DEPARTMENT OF ARTS
MANAGEMENT THEATRE FACULTY OF ACADEMY OF
PERFORMING ARTS IN PRAGUE**

Františka Jesenská

Supervisor: MgA. Michal Lázňovský Ph.D.

Oponent: doc. MgA. Blanka Chládková

Date of probation: 10. 6. 2022

Degree awarded: BcA.

Praha, 2022

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma

Uplatnění absolventů Katedry produkce Divadelní fakulty Akademie
múzických umění v Praze

vypracovala samostatně pod odborným vedením vedoucího práce a s použitím uvedené literatury a pramenů.

Praha, dne

.....

podpis diplomanta

Upozornění

Využití a společenské uplatnění výsledků bakalářské práce, nebo jakékoliv nakládání s nimi je možné pouze na základě licenční smlouvy, tj. souhlasu autora a AMU v Praze.

ABSTRAKT

Bakalářská práce se věnuje uplatnění absolventů studijních programů Katedry produkce DAMU v profesionální praxi. Cílem je především získat celkový přehled o tématu. V rámci kapitoly teoretických východisek jsou shrnuta a porovnávána vysokoškolská studia produkce/managementu. Následuje definice profese produkčního/manažera v daném druhu tvorby. Přehled uplatnění absolventů v praxi je dokumentován dotazníkovým průzkumem, na který odpovědělo 127 respondentů, kteří absolvovali Katedru produkce v uplynulých třiceti letech. Šetření je doplněno řízenými rozhovory s vybranými respondenty. Výsledná data jsou statisticky zpracována, interpretována a shrnuta. Základním zjištěním je překvapivě různorodá škála institucí, pozic i činností, a především jejich specifických variant, které absolventi zastávají. Tento fakt zásadním způsobem ovlivňuje možnost výpovědi o uplatnění absolventů a faktorech, které ho ovlivňují. Hodnocení role vzdělání jsou často až protichůdná. Naopak za významný činitel v dalším profesionálním působení jsou ve velké míře pokládány kontakty získané v průběhu studia. Z průzkumu také vyplývá, že necelá polovina respondentů nachází práci v divadelní oblasti, minimálně čtvrtina působí v oblasti komerčně kulturní a pětina úplně mimo odvětví kultury. Toto zjištění se může stát důležitým podnětem pro diskusi o šíři a proměnlivosti oboru divadelní produkce, o případném dopadu na její vymezení a o potřebě profese produkčního jako takové.

KLÍČOVÁ SLOVA

uplatnění absolventů
Katedra produkce DAMU
produkční
profese
dotazníkové šetření

ABSTRACT

The bachelor's thesis explores the topic of professional practice of graduates of the Department of Arts Management at the Theater Academy of Performing Arts in Prague (DAMU). Within the complex issues of professional practice, the area is examined from the employees/graduates' point of view. The main goal of the thesis is to achieve an overview of this topic. The theoretical framework is based on a summary and a comparison of Production/Management of Performing Arts Studies in the Czech Republic with focus on theater production. Then the profession of production/manager in a given type of production is defined. The overview of graduates' employment in practice is attained by a survey conducted with 127 graduates of the Department of Arts Management over the past 30 years. Moreover, the survey is supplemented with interviews with selected respondents. The data results are processed statistically, interpreted and summarized. The core finding of it is that the respondents engage with a surprisingly diverse range of institutions, positions and activities and especially with their specific variants. This fact fundamentally attests to the possibilities of employment of graduates and the factors, which have an effect on them. The respondents' evaluations of their education are often contradictory. However, the contacts gained during the studies are definitely considered important for further professional work. The survey also shows that less than half of the respondents find employment in the field of theater, at least one quarter of the respondents work in the commercial and cultural field and one fifth of the respondents work outside the cultural sector. These findings may become an important starting point for a discussion about the size or variability of the Theater Production Studies, about the characteristics of the profession and the need of it.

KEY WORDS

employment of graduates

Department of Arts Management DAMU

production

profession

questionnaire survey

PODĚKOVÁNÍ

Děkuji MgA. Michalovi Lázňovskému, Ph.D., MgA. Mgr. Doubravce Svobodové, Mgr. Markétě Spitzerové, Bc. Petře Poncarové, MgA. Barbaře Tůmové, Ing. Tamaře Čuříkové, všem respondentům za vyplnění dotazníku, rodině, spolubydlícím a Bílým Delfínům.

OBSAH

ÚVOD	1
1. CÍLE A VÝZKUMNÉ OTÁZKY	2
2. POUŽITÉ METODY	3
3. TEORETICKÁ VÝCHODISKA	4
3. 1. Profese produkčního/manažera v oblasti kultury.....	5
3. 2. Studium produkce na vysokých školách.....	8
3. 3. Studium produkce a managementu na Divadelní fakultě Akademie múzických umění v Praze.....	10
3. 3. 1. Akademie múzických umění v Praze.....	10
3. 3. 2 Divadelní fakulta Akademie múzických umění.....	11
3. 3. 3. Historie Katedry produkce.....	12
3. 3. 4. Charakteristika studia produkce a managementu a profilu absolventa.....	14
3. 3. 4. 1. Bakalářský program produkce.....	14
3. 3. 4. 2. Magisterský program produkce a management.....	16
5. ANALYTICKÁ ČÁST	18
5. 1. Dotazníkové šetření.....	18
5. 2. Zpráva o výsledcích dotazníkového šetření.....	19
5. 3. Komentář k porovnání otázek.....	46
6. SHRUTÍ VÝSLEDKŮ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ	49
6. 1. Uplatnění absolventů Katedry produkce DAMU, jeho rozsah a strukturování...49	
6. 2. Faktory ovlivňující uplatnění.....	50
6. 3. Uplatnění výsledků, diskuze a doporučení k dotazníkovému šetření.....	52
ZÁVĚR	53
PŘÍLOHY	55
Příloha 1. - Charakteristika oboru na JAMU, VŠMU, a Arts managementu na VŠE.	55
Příloha 2. - Úplné znění vlastního dotazníkového formuláře.....	59
SEZNAM POUŽITÝCH PRAMENŮ A LITERATURY	76

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1. - charakteristika oboru na JAMU, VŠMU, a Arts managementu na VŠE

Příloha č. 2. - Úplné znění vlastního dotazníkového formuláře

SEZNAM POUŽITÉHO OZNAČOVÁNÍ A ZKRATEK

AMU – Akademie múzických umění v Praze

DAMU – Divadelní fakulta Akademie múzických umění v Praze

HAMU – Hudební a taneční fakulta Akademie múzických umění v Praze

FAMU – Filmová a televizní fakulta Akademie múzických umění v Praze

KP – Katedra produkce

JAMU – Janáčkova akademie múzických umění v Brně

DIFA JAMU – Divadelní fakulta, Janáčkova akademie múzických umění v Brně

VŠMU – Vysoká škola múzických umění v Bratislavě

VŠE – Vysoká škola ekonomická Praha

FF UK – Filozofická fakulta Univerzity Karlovy

FHS – Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy

FSV – Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy

UK – Univerzita Karlova

PEF ČZU – Provozně ekonomická fakulta České zemědělské univerzity

ČVUT – České vysoké učení technické v Praze

PřF UK – Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy

LF – Lékařská fakulta

KALD – Katedra alternativního a loutkového divadla

OSVČ – Osoba samostatně výdělečně činná

PR – Public relations

ÚVOD

Hlavním tématem práce je uplatnění absolventů¹ studijního oboru divadelní produkce Katedry produkce DAMU (KP) v praxi. Zkoumání dané oblasti vychází z mého vlastního zájmu. V průběhu svého studia jsem si několikrát kladla otázky spojené s touto problematikou a rozhodla se pokusit najít odpovědi.

Jde o problematiku, kterou je možné zkoumat z několika různých úhlů pohledu, například z pohledu trhu práce, zaměstnavatelů nebo z hlediska vzdělávání (např. v celém vysokoškolském prostředí či v uměleckém školství). V této práci je zvoleno zkoumání z pohledu samotného pracovníka – absolventa.

Výsledná práce by měla být hodnotná pro zájemce o studium na KP pro získání představy o možném uplatnění po absolvování studia. Podobný význam může mít i pro současné studenty na KP, kterým poslouží k lepšímu poznání a porozumění realitě praxe a pomůže jim s plánováním svého profesního uplatnění. Absolventům by snad mohla přinést vhled do situace kolegů a pomoci jim s lepší představou o možnostech vlastní profesní dráhy. Výsledky mohou také sloužit přímo Katedře produkce nejen jako zpětná vazba na samotné studium, ale i jako přehled uplatňování jejich absolventů.

¹ V celé práci se pojmem absolvent, respondent, student atp. myslí i absolventky, respondentky, studentky atp.

1. CÍLE A VÝZKUMNÉ OTÁZKY

Hlavním cílem výzkumu je získat a interpretovat přehled o uplatnění absolventů studijního oboru produkce DAMU. Záměrem práce je také zkoumat, do jaké míry ovlivnilo studium na KP další profesní působení a do jaké míry uplatnění ovlivnily jiné faktory. Účelem práce je také odpovědět na otázky, jak se studenti uplatňují krátce po absolvování studia, jaká je jejich aktuální pozice, v jakých institucích a na jakých pozicích se umisťují, jak jsou finančně ohodnoceni a zda jsou ve své práci spokojeni. Cílem výzkumu není pedagogické (obsahové ani metodické) utváření studia, jeho hodnocení nebo doporučení k němu.

Základní hypotéza této diplomové práce je formulována následovně. Absolventi Katedry produkce na DAMU se uplatňují na široké škále pracovních pozic, ne všichni pracují v divadelním prostředí, často dokonce i opouštějí pozice v kulturním sektoru. Vedle absolvování vysokoškolského studia ovlivňují profesní uplatnění absolventů produkce na DAMU další faktory, které mohou hrát důležitější roli než samotné vzdělání.

2. POUŽITÉ METODY

Teoretická východiska jsou formulována na základě rešerší literatury, odborných textů a internetových zdrojů. Jako metoda řešení hlavního výzkumného úkolu, zpracování přehledu a analýzy uplatnění absolventů, bylo zvoleno dotazníkové šetření mezi absolventy studia. Provádění sběru dat a jejich zpracování bylo konzultováno se studentkami Katedry sociologie FF UK. Výsledky dotazníkového průzkumu jsou statisticky vyhodnoceny základním tříděním 1. stupně a zčásti hledáním souvislostí mezi kombinací odpovědí – tříděním 2. stupně. Interpretace dat je částečně provedena pro jednotlivé otázky, ale především na základě shrnutí celého dotazníkového šetření. Do tohoto souhrnu jsou zapojena i srovnání s dalšími poznatky z rešerší a rozhovorů. Podrobný popis realizace průzkumu je popsán v kapitole 5. 1. *Dotazníkové šetření*

Informace získané z odpovědí dotazníku jsou zpřesněny a prohloubeny doplňujícími strukturovanými rozhovory² s osmi vybranými respondenty. Šlo o absolventy z různých ročníků, kteří pracují na odlišných pozicích v divadelním prostředí i mimo něj. K rozhovorům byl připraven scénář s okruhem dvanácti otázek, které se zaměřovaly například na detailnější popsání současné pracovní pozice, vnímání studia na KP DAMU, popsání procesu vstupu na trh práce po absolutoriu a na další faktory ovlivňující uplatnění. Rozhovory trvaly 40–60 minut a byly provedeny formou videohovorů.

² Pro účely této práce nebyla provedena jejich rozsáhlejší analýza, protože by po obsahové i metodické stránce přesahovala rámec této bakalářské práce. Audio záznamy rozhovorů, jsou uloženy ve vlastním archivu autorky.

3. TEORETICKÁ VÝCHODISKA

Uplatněním absolventů je myšleno profesionální působení v praxi. Tématu se samozřejmě věnuje Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, a to logicky především z pohledu vzdělávání.³ Podobně se problémem zabývá i Národní ústav pro vzdělávání / Národní pedagogický institut České republiky.⁴

Uplatnění svých absolventů v praxi sledují pochopitelně i jednotlivé vysoké školy. Většinou jde o zkoumání v rámci specializací studovaných oborů. To je realizováno jak katedrami při koncipování studijních programů (akreditace atd.), tak studenty v rámci jejich prací (především absolventských).

Tato bakalářská práce (zejména její analytická část) částečně navazuje na průzkumy absolventů, které byly provedeny samotnou Katedrou produkce DAMU v letech 2015 a 2019. Dotazníkové šetření z května roku 2015 bylo uskutečněno v rámci setkání absolventů KP a odpovědělo na něj 98 osob. Šlo ovšem i o absolventy oboru před rokem 1991, tedy z doby, kdy bylo studium koncipováno jinak, navíc v rámci jiného dobového kontextu. Katedrou poskytnutý dokument s výsledky tohoto průzkumu má pouze shrnující charakter a není možné z něj vyčíst podrobnější informace.⁵ Online dotazník z roku 2019 byl rozeslán na e-mailové adresy absolventů z období let 1998 – 2019. Vyplnilo jej 52 respondentů. Formulář měl 52 otázek a velká část z nich byla otevřená a zabývala se podrobně studiem na DAMU. V podstatě se dá říci, že primárně nešlo o průzkum uplatnění absolventů, ale především o hodnocení studia.⁶ Dalším zajímavým zdrojem, který poskytuje dílčí údaje, je i metodická příručka Katedry produkce DAMU.⁷

³ Například zde: MŠMT ČR. *Souhrnná zpráva o šetření Absolvent 2018*. [online]. 2013. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/file/51597/>.

⁴ *Národní ústav pro vzdělávání / Národní pedagogický institut České republiky*. [online]. 2021. Dostupné z: <https://www.npi.cz/>.

⁵ KP DAMU. *Vyhodnocení průzkumu pracovního uplatnění absolventů oboru produkce*. [online]. 2015. Neveřejný dokument Katedry produkce DAMU.

⁶ KP DAMU. *Dotazník pro absolventy Katedry produkce DAMU*. [online]. 2019. Neveřejný dokument Katedry produkce DAMU.

⁷ ČURÍKOVÁ Tamara a kol., *Metodická příručka k výuce v bakalářském programu Katedry produkce DAMU podle oblastí výuky*. [online]. DAMU. 2015. Neveřejný dokument Katedry produkce DAMU.

Dobrou inspirací pro tuto bakalářskou práci byly též dvě diplomové práce z JAMU. Šlo o bakalářskou práci Ireny Dvořákové *Uplatnění absolventů divadelního manažerství Divadelní fakulty Janáčkovy akademie múzických umění v Brně v praxi* z roku 2009. Práce zkoumá pracovní působení absolventů z let 1992 až 2008. Z 91 absolventů se autorce podařilo dohledat kontakt na 83 z nich. Na elektronický dotazník odpovědělo 38 respondentů. Zajímavým prvkem této práce je řešení otázky komunikace katedry s absolventy.⁸ Druhá (magisterská) práce *Vazba profilu absolventa oboru divadelní manažerství na DIFA JAMU na trh práce z pohledu reálného uplatnění* z r. 2009 je od Jany Hájkové, která využívá výsledků práce předchozí a prohlubuje je o další poznatky. V této diplomové práci je zkoumáno uplatnění absolventů z let 1992 až 2009, bylo zvoleno šetření řízenými rozhovory a z celkového počtu 103 absolventů bylo osloveno 16 respondentů.⁹

Nejnovější magisterská práce na související téma vznikla na VŠE pod názvem *Uplatnění absolventů oboru Arts management na trhu práce*. Její autorka Bc. Denisa Kraftová se v ní zaměřuje na ekonomické řízení a organizaci kultury, zejména z pohledu trhu a zaměstnanosti. V praktické části je použito dotazníkové šetření mezi absolventy Arts Managementu na VŠE z let 2015/2016–2019/2020. Celkem bylo osloveno 225 absolventů a na dotazník odpovědělo 75 z nich.¹⁰

3. 1. Profese produkčního/manažera v oblasti kultury

Tato práce se sice věnuje uplatnění absolventů Katedry produkce na Divadelní fakultě, nicméně jejich pracovní působení může směřovat i do širší sféry kultury. V následující kapitole je tedy popsána stručná charakteristika oblastí, ve kterých je produkční

⁸ DVOŘÁKOVÁ, Irena. *Uplatnění absolventů divadelního manažerství Divadelní fakulty Janáčkovy akademie múzických umění v Brně v praxi*. [online]. Bakalářská práce. Janáčkova akademie múzických umění, Divadelní fakulta. Brno. 2009. Dostupné z: <https://is.jamu.cz/th/o9k50/>

⁹ HÁJKOVÁ, Jana. *Vazba profilu absolventa oboru divadelní manažerství na DIFA JAMU na trh práce z pohledu reálného uplatnění absolventů v oboru* [online]. Diplomová práce. Janáčkova akademie múzických umění, Divadelní fakulta. Brno. 2009. Dostupné z: <https://is.jamu.cz/th/d4l68/>

¹⁰ KRAFTOVÁ Denisa, *Uplatnění absolventů oboru Arts management na trhu práce*. [online]. Vysoká škola ekonomická v Praze. 2021. Dostupné z <https://theses.cz/id/1bx6vw/>

činnost vykonávána, a dále je zde citováno několik definic profese produkčního, které slouží k jejímu objasnění a vymezení pro účely této práce.

S produkcí se setkáme napříč širokým sektorem kulturních a kreativních odvětví (KKO). Do této sféry spadají mimo jiné oblasti označované jako živé umění, performativní umění nebo scénická umění, pro které je charakteristická živá umělecká tvorba a její přímé zprostředkování na jednom místě – scéně. Působnost lze členit podle druhů umění (divadlo, tanec, hudba, cirkus a další jevištní a performativní produkce).¹¹ Pokud z ní vyčleníme poměrně samostatnou část hudební produkce, zůstává oblast, ve které dominuje tvorba divadelní a jí příbuzné formy. Právě takto obecně ohraničená odvětví tvorby jsou působištěm námi uvažované profese produkčního. Samozřejmě existují typy děl či kulturních aktivit, které leží na hranici několika oblastí nebo je přesahují (multižánrové akce, akce se vzdělávacím podílem, určitý způsob realizace hudby apod.).

Relativně užitečným zdrojem, ve kterém je možné také dohledat přehledné dělení oblastí pracovního působení divadelních produkčních, je bakalářská práce Ireny Dvořákové. Autorka je člení na „divadla, jiný druh umění, související organizace a oblasti mimo obor“¹²

Obecné vysvětlení pojmu produkce je možné najít v *Malém slovníku managementu divadla*: „V divadelní, filmové a mediální oblasti je to označení pro výkon (vykonávání) organizační činnosti uměleckého projektu, proces produkování, podpory zabezpečení tvorby, dále pro soubor produktů, jakož i pojem pro prostředí těchto aktivit, místo uskutečňování a konkrétního vytváření podmínek realizace, nebo – slovy P. Pavise – práce, která předchází realizaci každého představení. Vykonavatelem přípravných,

¹¹ DVOŘÁK Jan. *Malý slovník managementu divadla: Příručka pro organizátory, producenty, manažery, produkční, studenty a adepty studia divadla, kultury a umění*. 1. vydání. Praha. Pražská scéna. 2005, str. 197.

¹² DVOŘÁKOVÁ, Irena. *Uplatnění absolventů divadelního manažerství Divadelní fakulty Janáčkovy akademie múzických umění v Brně v praxi*. [online]. Bakalářská práce. Janáčkova akademie múzických umění, Divadelní fakulta. Brno. 2009. Dostupné z: <https://is.jamu.cz/th/o9k50/>, str. 18–19.

zařizovacích a (us)pořadatelských činností a organizační práce, označované jako produkce, je pracovník zvaný produkční, vedoucím pracovníkem pak šéf produkce.”¹³

Charakterizovat detailněji profesi produkčního není příliš snadné. Národní soustava kvalifikací registruje povolání Produkční kulturních projektů a definuje jej takto: „Produkční kulturních projektů vykonává soubor činností vedoucích k přípravě a vlastní realizaci kulturního projektu (kulturním projektem se v tomto případě rozumí např. provoz kulturního domu, kulturní festival, koncert, atd...).”¹⁴ Stejnou pozici a definici uvádí i Národní soustava povolání.¹⁵

Jan Dvořák vysvětluje konkrétnější pozici produkčního a šéfa produkce takto: „Produkční v divadelní, ale i filmové, mediální, reklamní aj. sféře je pracovník produkce, organizační pracovník, vykonavatel praktických organizačních činností v celém rozsahu divadelního provozu dle dispozic producenta (pořadatele, ředitele, manažera, intendanta nebo případně i šéfa produkce). Šéf produkce je pak zodpovědný vedoucí za provozní a aplikované organizační činnosti, organizátor provozních aktivit a práce jednotlivých produkčních a asistentů dle zadání a instrukce hlavního pořadatele, realizátora a organizátora (producenta), v přeneseném smyslu slova (a nepřesně) i producent, manažer nebo ředitel.”¹⁶

Ve stejné publikaci je definován manažer, ovšem pouze ve vztahu k divadlu jako organizaci. Jeho pozice je charakterizována ve smyslu obchodního vedoucího, ředitele, organizátora činností a aktivit, a dále je popsána rozsáhlým výčtem nároků na kompetence i povahové vlastnosti.¹⁷

¹³ DVOŘÁK Jan. *Malý slovník managementu divadla: Příručka pro organizátory, producenty, manažery, produkční, studenty a adepty studia divadla, kultury a umění*. 1. vydání. Praha. Pražská scéna. 2005, str. 214

¹⁴ Národní soustava kvalifikací – Produkční kulturních projektů. *Národní soustava kvalifikací*. [online]. 2014. [cit. 06.05.2022]. Dostupné z: https://www.narodnikvalifikace.cz/kvalifikace-1146-Produkcní_kulturních_projektů/revize-3049

¹⁵ *Národní soustava povolání – Produkční kulturních projektů*. [online]. 2017. Dostupné z: <https://www.nsp.cz/jednotka-prace/produkcní-kulturních-proj>. Vyhledáno 6. 5. 2022.

¹⁶ DVOŘÁK Jan. *Malý slovník managementu divadla: Příručka pro organizátory, producenty, manažery, produkční, studenty a adepty studia divadla, kultury a umění*. 1. vydání. Praha. Pražská scéna. 2005, str. 214–215.

¹⁷ Tamtéž., str. 146-148

Práce produkčního/manažera tedy může být buď službou – vytváří podmínky pro tvůrce-autora (často při tvorbě uměleckého díla), nebo autorskou tvorbou (produkční/manager se stává v roli producenta prvotním a hlavním tvůrcem – neuměleckým autorem např. festivalu apod.). Rozdíl mezi produkčním a manažerem vidíme v tom, že první plní provozně obstarávací úkoly, druhý spíše úkoly obchodní a řídicí.

3. 2. Studium produkce na vysokých školách

Studium produkce se člení podle uměleckých oborů (divadlo, hudba, film i tanec) a přizpůsobuje se působení odpovídajících fakult. Další skupinu studia představuje arts management, tu charakterizuje silný základ v ekonomice, politice a v institucionálně-řídicím pojetí kultury. Třetí skupinu představují studijní programy oborově nesespecializované, které jsou zajištěné bez vazeb na zázemí studia samotné tvorby. S ohledem na téma práce i realitu praxe se zde zabýváme pouze vysokoškolským studiem, i když formy studia dané specializace existují i na úrovni středních a vyšších odborných škol.

Katedra produkce na DAMU má přímého „konkurenta“ v Ateliéru divadelního manažerství a jevištní technologie na Janáčkově akademii múzických umění v Brně¹⁸ a v Katedře divadelního manažementu Vysoké školy múzických umění v Bratislavě.¹⁹ Na širší kulturní oblast se zaměřují: Studijní program Arts management Fakulty podnikohospodářské Vysoké školy ekonomické v Praze;²⁰ magisterské programy specializace na Fakultě umění Ostravské univerzity (Studijní program Produkce kulturních a kreativních odvětvích²¹), Fakultě multimediálních komunikací Univerzity

¹⁸ JAMU – Divadelní fakulta – Ateliér divadelní produkce a jevištní technologie. [online]. 2020. Dostupné z: <https://df.jamu.cz/fakulta/ateliery-a-kabinety-df/atelier-divadelniho-manazerstvi/>. Vyhledáno 5. 5. 2022.

¹⁹ Katedra divadelného manažementu – VŠMU. [online]. Dostupné z: <https://www.vsmu.sk/df/katedry-a-pracoviska/katedra-divadelneho-manazmentu/>. Vyhledáno 6. 5. 2022. Vyhledáno 6. 5. 2022.

²⁰ Katedra Arts managementu – Vysoká škola ekonomická v Praze. [online]. 2000. Dostupné z: <https://kam.vse.cz/>. Vyhledáno 6. 5. 2022; Těmto třem oborům a jejich bližší charakteristice je věnován text v příloze bakalářské práce, str. 55.

²¹ Fakulta umění OU. [online]. 2016. Dostupné z: <https://fu.osu.cz/studijniobory/?specializaceid=3491>. Vyhledáno 5. 5. 2022.

Tomáše Bati ve Zlíně (Studijní program Arts management²²) nebo na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně (Studijní program Management v kultuře²³). Oborově se studium na těchto vysokých školách příliš nesespecializuje a snaží se přizpůsobit uplatnění uchazečů jak v muzických, tak výtvarných oblastech umění odpovídajících institucích a projektech.²⁴

Na soukromých školách je možné studovat bakalářský studijní program Arts a Event management (na soukromé vysoké škole Ambis v Praze). Z informací uvedených na webových stránkách školy lze usoudit, že studium směřuje především k marketingu ekonomickému managementu.²⁵ Další soukromou školou je Vysoká škola Kreativní komunikace v Praze, kde je možné studovat bakalářský studijní program Management in Creative Industry. Zde studium probíhá v angličtině a směřuje k uplatnění v širší oblasti kreativních průmyslů.²⁶

Studijní programy Hudební produkce v bakalářském i magisterském programu nabízí Hudební a taneční fakulta AMU v Praze.²⁷ Podobný profil mají i bakalářský a magisterský studijní program Hudební produkce na Hudební fakultě JAMU v Brně.²⁸

Bakalářský i magisterský program Filmové produkce nabízí FAMU v Praze.²⁹ Filmová produkce se studuje rovněž na Vysoké škole Tomáše Bati, Fakultě multimediálních studií, a to jako specializace studijního programu Teorie a praxe audiovizuální tvorby. Program má bakalářský i magisterský stupeň a zhruba odpovídá obsahu studia na

²² *Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně – Fakulta multimediálních komunikací – Arts Management.* [online]. 2022. Dostupné z: <https://fmk.utb.cz/o-fakulte/zakladni-informace/ateliery-ustavy-a-kabinety/atelier-arts-management/o-atelieru/>. Vyhledáno 6. 5. 2022.

²³ *Filozofická fakulta MU – Ústav hudební vědy – Management v kultuře.* [online]. 2022. Dostupné z: <https://music.phil.muni.cz/studijni-obory/management-v-kulture/>. Vyhledáno 5. 5. 2022.

²⁴ viz. webové stránky jednotlivých škol

²⁵ *Ambis – Arts a event management.* [online]. Dostupné z: <https://www.ambis.cz/arts-a-event-management-3/>. Vyhledáno 6. 5. 2022.

²⁶ *Prague School of Creative Communication.* [online]. 2022. Dostupné z: <https://www.praguecom.com/specializations/marketing-and-advertising/management-in-creative-industry/>. Vyhledáno 5. 5. 2022.

²⁷ *HAMU – Katedra produkce.* [online]. 2022. Dostupné z: <https://www.hamu.cz/cs/katedry-programy/katedra-hudebni-produkce/>. Vyhledáno 6. 5. 2022.

²⁸ *Hudební fakulta JAMU – Katedra hudební produkce.* [online]. 2020. Dostupné z: <https://hf.jamu.cz/fakulta/katedry-hf/katedra-hudebni-produkce/>. Vyhledáno 6. 5. 2022.

²⁹ *FAMU – Katedra produkce.* [online]. 2022. Dostupné z: <https://www.famu.cz/cs/katedry/katedra-produkce/>. Vyhledáno 5. 5. 2022.

FAMU.³⁰ V rámci studia programu Multimediální produkce na Filmové akademii Miroslava Ondříčka v Písku je možná specializace označená jako Atelier produkce.³¹

Za zmínku stojí i nově vznikající studijní program Choreografie – specializace Taneční produkce a organizace na HAMU v Praze. V době psaní tohoto textu nebyly zveřejněny dostatečné informace, nicméně studium se má zahájit ve školním roce 2022/2023.³²

3. 3. Studium produkce a managementu na Divadelní fakultě Akademie múzických umění v Praze

Následující kapitoly se zaměřují na popis a charakteristiku studia na Katedře produkce DAMU, které jsou formulovány na základě oficiálních a veřejných zdrojů, ale také na základě neformálních rozhovorů s pedagogy a studenty. Smyslem textu je popsání vysokoškolského studia na KP DAMU jako společného profesního základu a výchozího bodu aktérů, na který se zaměřuje průzkum v analytické části této práce.

3. 3. 1. Akademie múzických umění v Praze

AMU je nejstarší a největší vysokou uměleckou školou múzických umění u nás. Je složena ze tří fakult: Filmové a televizní fakulty (FAMU), Hudební a taneční fakulty (HAMU) a Divadelní fakulty (DAMU). Mimo to má řadu dalších pracovišť, studií a ateliérů, institutů, prostor i platforem, které tvoří velmi bohaté a inspirativní zázemí pro zajištění studia. Vedle přínosné spolupráce mezi fakultami je akademie respektovaným partnerem dalších škol i institucí a má stále více i mezinárodní záběr. Tato prestižní, státní, výběrová škola nabízí svým studentům individuální přístup při

³⁰ *Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně – Produkce*. [online]. 2022. Dostupné z: <https://www.utb.cz/vyhledavac-oboru/teorie-a-praxe-audiovizualni-tvorby-bc/produkce-bc/>. Vyhledáno 5. 5. 2022.

³¹ *Filmová akademie Miroslava Ondříčka v Písku*. [online]. 2015. Dostupné z: <https://filmovka.cz/cs/famo/studium>. Vyhledáno 5. 5. 2022.

³² *HAMU – Choreografie – specializace Taneční produkce a organizace*. [online]. 2022. Dostupné z: <https://www.hamu.cz/cs/katedry-programy/katedra-tance/studijni-programy/H0N0027B-choreografie-tanecni-produkce-a-organizace-navazujici-magistersky/>. Vyhledáno 5. 5. 2022.

rozvoji jejich talentů. Ve studiu je kladen důraz na propojení teoretických znalostí s praxí. Tomu napomáhá i fakt, že velká část pedagogů se současně s výukou věnuje i své autorské práci v oboru a má tedy do praxe stále aktuální vhléd. Jedním z největších přínosů školy je týmová spolupráce studentů při tvorbě.³³ Studuje zde kolem 1400 studentů (přesně 1438 podle výroční zprávy z roku 2020)³⁴ a absolventy jsou často známé a významné osobnosti.³⁵

3. 3. 2 Divadelní fakulta Akademie múzických umění

Divadelní fakulta AMU byla založena v roce 1946 za účelem poskytování studia zaměřeného na divadelní tvorbu. DAMU sídlí v centru Prahy na adrese Karlova 26. Fakulta má 7 kateder. Je možné studovat na Katedře výchovné dramatiky (KVD), Katedře teorie a kritiky (KTK), Katedře produkce (KP), Katedře autorské tvorby a pedagogiky (KATAP), Katedře scénografie (KS), Katedře alternativního a loutkového divadla (KALD) a na Katedře činoherního divadla (KČD). Studium 436 studentů³⁶ je realizováno ve dvaceti devíti bakalářských, magisterských i doktorských studijních programech.³⁷ Vedle společné výuky celofakultních předmětů ve formě přednášek, probíhá výuka především formou seminářů či workshopů v malých kolektivech a přístup ke studentům je velmi individuální. Výuka praktických předmětů probíhá převážně ve školních ateliérech v ucelených časových blocích.

Významnou součástí studia je společná tvorba inscenací, festivalů a dalších studentských projektů. Na některých katedrách funguje systém tzv. vedoucích ročníků, kteří doprovází studenty od prvního ročníků až po absolutorium. Fakulta využívá a spravuje studentské Divadlo DISK, které bylo postaveno ve vnitrobloku a podzemí budovy roku 1999. Zázemí školy také nabízí možnost vypůjčení školní světelné, zvukové a další techniky přes systém PLATO. V areálu je dále taneční sál

³³ AMU. [online]. 2022. Dostupné z: <https://www.amu.cz/cs/>. Vyhledáno 5. 5. 2022.

³⁴ Výroční zpráva o činnosti a hospodaření AMU za rok 2020. [online]. Dostupné z: https://www.amu.cz/cs/uredni-deska/strategicke_dokumenty/vyrocnizpravy/, str. 89.

³⁵ AMU. [online]. 2022. Dostupné z: <https://www.amu.cz/cs/>. Vyhledáno 6. 5. 2022.

³⁶ Výroční zpráva o činnosti a hospodaření DAMU za rok 2020. [online]. Dostupné z: <https://www.damu.cz/cs/uredni-deska/vyrocnizpravy-dlouhodobezamery/>, str. 13-14.

³⁷ Tamtéž., str. 9-10

nebo zvukové studio.³⁸ Nepřehlédnutelný význam pro setkávání a komunikaci studentů má i kavárna Kafe DAMU v přízemí budovy.

3. 3. 3. Historie Katedry produkce

Historie výuky produkce na Divadelní fakultě Akademie múzických umění začíná v roce 1969, kdy byla prof. Lubomírem Poživilem a prof. Antonínem Dvořákem založena při Katedře režie a dramaturgie specializace Organizace a řízení divadel a kulturních zařízení. Tento obor poté několikrát změnil název na Řízení a organizace divadelní práce, nebo Organizace, správa a řízení divadel. Vedoucím oboru se stal později Svetozár Vitek.³⁹

Studium v té době mělo jinou formu než dnes. K dennímu studiu byli přijímáni studenti pouze jednou za dva roky. Dvakrát zde byla možnost přihlášení na dálkové studium, o které měli zájem především uchazeči již působící v oboru.⁴⁰ V polovině 80. let byl obor na DAMU zrušen a zájemci o studium řízení divadla se mohli hlásit na Katedru řízení a organizace umělecké tvorby na FAMU.⁴¹ Studium zde bylo čtyřleté a vedle denního studia bylo opět otevřeno i studium dálkové. V pozdějších ročnících si studenti mohli zvolit divadelní specializaci.⁴²

Samostatná Katedra produkce na DAMU byla založena z rozhodnutí tehdejšího děkana prof. Miloslava Klímy v roce 1991. U zrodu byla Ing. Tamara Čuříková (v té době vedoucí KP, později kvestorka AMU) a pozdější vedoucí KP MgA. Barbara Tůmová. V prvním roce byly přijaty pouze dvě studentky, poté počet přijatých studentů stoupal. Studium bylo koncipováno na pět let, ještě nebylo rozděleno na bakalářský a magisterský stupeň a byl o něj poměrně velký zájem. Obsah studia se postupně

³⁸DAMU. [online]. 2022. Dostupné z: <https://www.damu.cz/cs/>. Vyhledáno 5. 5. 2022.

³⁹DVOŘÁK Jan. *Malý slovník managementu divadla: Příručka pro organizátory, producenty, manažery, produkční, studenty a adepty studia divadla, kultury a umění*. 1. vydání. Praha. Pražská scéna. 2005, str. 117

⁴⁰ Rozhovor s MgA. Barbarou Tůmovou, který proběhl 30. 3. 2022 přes videohovor.

⁴¹ DVOŘÁK Jan. *Malý slovník managementu divadla: Příručka pro organizátory, producenty, manažery, produkční, studenty a adepty studia divadla, kultury a umění*. 1. vydání. Praha. Pražská scéna. 2005, str. 117.

⁴² Rozhovor s MgA. Mgr. Doubravkou Svobodovou, který proběhl 21. 3. 2022

tvoril a upravoval na základě zkušeností a diskusí uvnitř pedagogického sboru, podle zpětné vazby od studentů a také na základě měnící se ekonomické, právní i kulturní situace. Studenti navštěvovali předměty i na jiných vysokých školách (například ekonomii na VŠE), protože Katedra produkce sama neměla ve svých začátcích možnosti, jak je pedagogicky i finančně zajistit. Tento model se však příliš neosvědčil. Naopak tehdy započatá společná výuka některých předmětů s Katedrou produkce na FAMU, funguje ve formě společných přednášek a seminářů dodnes.⁴³ Pedagogický sbor byl od počátku složen z odborníků, kteří měli nejen teoretické znalosti, ale i praktické zkušenosti s řízením a vedením kulturních institucí a především divadel. Na KP v té době fungoval systém vedoucích ročníků, kteří se výrazně podíleli na formování obsahu studia i na utváření nepovinných předmětů a dalších vzdělávacích aktivit (exkurze v divadlech atd.).⁴⁴ V té době vyučovali na Katedře produkce Mgr. Jindřich Gregorini, Ing. Tamara Čuříková. Mgr. Eva Měřičková, doc. Jan Dvořák, MgA. Mgr. Doubravka Svobodová, JUDr. Jiří Srstka⁴⁵, MgA. Barbara Tůmová a později po roce 2008 také např. Mgr. Bohumil Nekolný.⁴⁶ Někteří zde působí dodnes.

Po založení samostatné Katedry produkce na DAMU se studenti podíleli na produkci studentských představení ve školním Divadle DISK. Původně v sále Unitářů, poté (z důvodu ukončení spolupráce po roce 1993) několik let jako hosté v několika pražských divadelních sálech (např. v Divadle v Celetné, Divadle v Řeznické a Na Zábradlí). V roce 1999 byl uveden do provozu nový sál zbudovaný přímo ve vnitrobloku fakulty.⁴⁷ V roce 1994 byl z iniciativy studentů založen festival Zlomvaz kompletně zajišťovaný studenty produkce, jehož organizace byla v pozdějších letech zařazena do výuky jako její povinná součást.⁴⁸ Se vznikem nového vysokoškolského zákona v roce 1998 se studium strukturovalo na dva stupně a byl akreditován bakalářský i magisterský program.⁴⁹ Od roku 2008 je vedoucím KP její absolvent MgA. Michal Lázňovský Ph.D. (v té době zároveň ředitel Divadla DISK). Po roce 2008 pod jeho vedením studenti také iniciovali a organizovali dnes už nefunkční projekt

⁴³ Rozhovor s Ing. Tamarou Čuříkovou, který proběhl 25. 3. 2022 přes videohovor.

⁴⁴ Rozhovor s MgA. Barbarou Tůmovou, který proběhl 30. 3. 2022 přes videohovor

⁴⁵ V roce 2012 se habilitoval jako profesor.

⁴⁶ V roce 2014 byl habilitoval jako docent.

⁴⁷ Rozhovor s Mga. Mgr. Doubravkou Svobodovou, který proběhl 21. 3. 2022

⁴⁸ Rozhovor s absolventem KP Danielem Syrovým, který proběhl 23. 3. 2022 přes videohovor.

⁴⁹ Rozhovor s Ing. Tamarou Čuříkovou, který proběhl 25. 3. 2022 přes videohovor.

Skrznaskrz AMU, který propojoval všechny tři fakulty školy. Kolem roku 2009 začali studenti v rámci praktické výuky organizovat školní vánoční večírek a celofakultní ples. V roce 2013 proběhl první ročník katedrou pořádaného odborného symposia, které od roku 2015 probíhá každoročně pod názvem Performing Arts Management Symposium (PAMS). Mimo to posledních zhruba pět let spolupracují v rámci výuky studenti KP se studenty z Katedry alternativního a loutkového divadla na Klauzurním festivalu Proces, čímž se významně zlepšuje propojení těchto kateder. V současné době působí na Katedře produkce osm interních pedagogů, kteří se dělí o 4,22 úvazku. Pravidelných externích spolupracovníků je kolem dvaceti pěti.⁵⁰

3. 3. 4. Charakteristika studia produkce a managementu a profilu absolventa

Cílem této podkapitoly je popsat základní charakteristiku samotného studia a profilu absolventa. Zdrojem pro tento souhrn byly informace o studiu z oficiálních zdrojů, konkrétně z webových stránek KP a z její metodické příručky k výuce. Je třeba upozornit na to, že studijní programy, kterých se dostupné informace týkají, byly nově akreditovány v roce 2019 (BcA) a 2022 (MgA). Proto je část informací třeba vnímat jako pouhý plán, který prozatím nemá konečné absolventy (u magisterských programů ani studující). Při utváření dotazníkového šetření také například nebyly zveřejněny bližší informace o nové podobě magisterského studia. Uskutečněný průzkum tedy shromažďoval zkušenost absolventů částečně odlišného studia.

3. 3. 4. 1. Bakalářský program produkce

„Bakalářský program produkce připravuje studenty na dráhu organizátorů inscenačních projektů, festivalů a dalších eventů, vedoucích produkčních týmů, manažerů souborů nebo dalších složek v kulturních organizacích.”⁵¹ Výuka probíhá ve formě přednášek, a především odborných seminářů. Po obsahové stránce je výuka členěna do oblastí produkce a managementu, ekonomie, práva, divadla

⁵⁰ Informace poskytnuté vedoucím KP MgA. Michalem Lázněvským Ph.D. z interních databází katedry.

⁵¹ *Katedra produkce DAMU*. [online]. 2022. [cit. 5.5.2022]. Dostupné z: <https://www.damu.cz/cs/katedry-programy/katedra-produkce/studijni-programy/B0215A310007-produkce-bakalarsky/>.

a dramaturgie, marketingu a médií a kulturní politiky. V rámci praktické výuky se studenti zapojují do produkce školních akcí a projektů (Inscenace v Divadle DISK, festival Zlomvaz, Klauzurní festival Proces).⁵² Posluchači KP mají také možnost vyjet do zahraničí na studijní pobyt či praktickou stáž v rámci programu Erasmus; každý rok tuto možnost využije 2–5 studentů bakalářského a magisterského studia.⁵³

Do bakalářského programu produkce je přijímáno maximálně 13 studentů. Během studia musí studenti získat minimálně 180 kreditů. Po úspěšném dokončení studia získají absolventi titul bakalář umění.⁵⁴

Na webu KP je profil absolventa bakalářského studijního programu poměrně souhrnně specifikovaný výčtem jeho znalostí a dovedností. Je zde uvedeno: „Absolvent je na základě uměleckého zadání schopen samostatně plánovat a řídit veškeré neumělecké procesy nutné k vytvoření a provozování divadelní inscenace v kontextu divadelní instituce i jako samostatného ad hoc projektu. Samostatně zajišťuje plán a kontrolu plnění činností a úkolů, rozpočet a vyúčtování, marketingovou strategii a její realizaci, smluvní ošetření všech práv a závazků apod.”⁵⁵ Metodika profil absolventa definuje skrze výčet potenciálních zaměstnavatelů a pracovních pozic, kterými jsou: „divadla (veřejná i soukromá), divadelní i jiné kulturní projekty, festivaly, neziskový sektor, státní správa a samospráva, eventové a produkční agentury, média a PR, nadace a fondy, evropské instituce v kultuře apod., podnikatelský sektor, kulturní diplomacie, jiné kulturní organizace; ředitel malé organizace, manažer marketingu, manažer obchodního oddělení, manažer kolektivních uměleckých složek, manažer technických úseků divadla, producent (podnikatel v oblasti živého umění), výkonný producent, vedoucí produkce, produkční/projektový manažer v kultuře, manažer nezávislého souboru, fundraiser, vedoucí pracovník pro oblast kultury ve státní správě/samosprávě, manažer agentury v kultuře (PR, herecké, reklamní, export/import, grantové), správce grantového/dotačního programu, specialista odboru

⁵² tamtéž

⁵³ Data poskytnuté od zahraničního oddělení DAMU (pouze od roku 2013, předtím se nevedla evidence dle kateder).

⁵⁴ *Katedra produkce DAMU*. [online]. 2022. Dostupné z: <https://www.damu.cz/cs/katedry-programy/katedra-produkce/studijni-programy/B0215A310007-produkce-bakalarsky/>. Vyhledáno 5. 5. 2022.

⁵⁵ *Katedra produkce DAMU*. [online]. 2022. [cit. 5.5.2022]. Dostupné z: <https://www.damu.cz/cs/katedry-programy/katedra-produkce/studijni-programy/B0215A310007-produkce-bakalarsky/>

vnějších vztahů, ekonom divadla (finanční ředitel, správní ředitel, náměstek pro ekonomiku), specialista na kulturní politiku/poradce, tiskový mluvčí, PR.”⁵⁶

3. 3. 4. 2. Magisterský program produkce a management

„Magisterský program produkce připravuje studenty ve dvou specializacích (Management umění a Producentství) na profesní dráhu vrcholového managementu uměleckých a kulturních institucí, vedoucích, organizátorů a produkčních projektů, festivalů a podobných aktivit, zvláště z oblasti živého umění (s prioritou divadla). V procesu výuky se kombinuje podpora kreativních schopností s teoretickými znalostmi v oblasti divadla a příbuzných oborů, kulturní a grantové politiky, managementu, marketingu, ekonomiky, práva a dalších specifických disciplín. Podstatnou součástí je praxe formou stáže v profesionální kulturní instituci a vlastní projekt.”⁵⁷ Dle webu má magisterský program klást důraz i na individuální přístup ke každému jednotlivci a na možnost do jisté míry přizpůsobit studijní plán každého posluchače jeho zájmům, směřování a k jeho dosavadním zkušenostem. Výuka se má také zaměřit na další druhy tzv. živého scénického umění (nový cirkus, tanec, hudba atp.). Do magisterského stupně studia se předpokládá přijetí asi 12 studentů. Během studia musí získat minimálně 120 kreditů. Po dostudování získají absolventi titul magistr umění.⁵⁸

Profil absolventa specializace Management umění je na webu KP popisován takto:

„Absolventi specializace Management umění jsou připraveni pro práci v managementu veřejných divadelních institucí, včetně neziskové sféry, případně podnikatelských subjektů v divadle i kultuře. Mohou působit také jako specialisté v neuměleckých agendách uměleckých organizací, případně jako analytici v oblasti podmínek provozování umělecké činnosti. Vzdělání (od legislativy, ekonomiky až po kulturní

⁵⁶ ČUŘÍKOVÁ Tamara a kol., *Metodická příručka k výuce v bakalářském programu Katedry produkce DAMU podle oblastí výuky*. [online]. DAMU. 2015. Neveřejný dokument Katedry produkce DAMU.

⁵⁷ *Katedra produkce DAMU*. [online]. 2022. [cit. 05.05.2022]. Dostupné z: <https://www.damu.cz/cs/katedry-programy/katedra-produkce/studijni-programy/D0N0504B-produkce-a-management-management-umeni-navazujici-magistersky/>

⁵⁸ tamtéž

politiku) by jim mělo umožnit i působení (v rámci kompetencí nabytých studiem) na všech stupních veřejné správy.”⁵⁹

Profil absolventa specializace Producentství popisuje web KP následovně: „Absolventi specializace Producentství jsou připraveni na působení v roli samostatných, svébytných, kreativních iniciátorů uměleckých aktivit – producentů. Absolventi jsou schopni samostatně definovat umělecké projekty, provádět analýzy a studie jejich proveditelnosti, potenciálu a dopadů, definovat strategické a realizační plány, sestavovat umělecké týmy a vést je. Jsou připraveni realizovat a interpretovat analýzy vnějšího i vnitřního prostředí kulturního trhu, především však potencionálu divácké obce. Jazykové dovednosti i kontakty jim umožňují i zahraniční spolupráci. Rozsah dovedností směřuje od atypických divadelních projektů až po organizaci velkých festivalů.”⁶⁰

⁵⁹ *Katedra produkce DAMU*. [online]. 2022. [cit. 05.05.2022]. Dostupné z: <https://www.damu.cz/cs/katedry-programy/katedra-produkce/studijni-programy/D0N0504B-produkce-a-management-management-umeni-navazujici-magistersky/>

⁶⁰ *Katedra produkce DAMU*. [online]. 2022. [cit. 05.05.2022]. Dostupné z: <https://www.damu.cz/cs/katedry-programy/katedra-produkce/studijni-programy/D0N0504A-produkce-a-management-producentstvi-navazujici-magistersky/>

5. ANALYTICKÁ ČÁST

5. 1. Dotazníkové šetření

Primárním cílem dotazníkového šetření bylo zmapování uplatnění absolventů bakalářského i magisterského studijního oboru Katedry produkce DAMU. Forma dotazníkového šetření byla zvolena z důvodu nejefektivnějšího získání velkého množství informací přímo od absolventů oboru. Dotazník byl od počátku vytvářen přes platformu Google forms. Základní inspirací pro tvorbu našeho formuláře byl dotazník z roku 2019, který zpracovala Katedra produkce především pro účely evaluace studijního plánu.⁶¹

Cílovou skupinou realizovaného průzkumu byli studenti studující na Katedře produkce od roku 1991. Důvodem k výběru těchto respondentů byly historické souvislosti založení samostatné Katedry produkce na Divadelní fakultě AMU v tomto roce. Celkový počet úspěšných absolventů sledovaného období (let 1991–2021) je 305. Absolventek je 212 a absolventů 93.⁶²

Tvorba dotazníku (jeho obsah, způsob formulace otázek a také zpracování odpovědí) a realizace šetření byla opakovaně konzultována se dvěma studentkami magisterského a doktorandského studia Katedry sociologie FF UK. Průběžné konzultace probíhaly i s vedoucím bakalářské práce MgA. Michalem Lázňovským Ph.D. a MgA. Mgr. Doubravkou Svobodovou, která na KP vede bakalářský seminář. Formulář dotazníku byl testován předprůzkumem u několika respondentů a následně upraven do finální rozesílané podoby. Konečná verze dotazníku obsahuje 38 otázek. Byl strukturován do následujících pěti otázkových bloků:⁶³

- I. studium na KP DAMU,
- II. využití znalostí v praxi,

⁶¹ KP DAMU. *Dotazník pro absolventy Katedry produkce DAMU*. [online]. 2019. Neveřejný dokument Katedry produkce DAMU.

⁶² Údaje z let 1991–1999 jsou získané z ročenky *Absolventi DAMU 1949–2017*, vydané Divadlení fakultou AMU, v Praze, 2018. Údaje od roku 2000 do současnosti poskytla Katedra produkce ze školního studijního systému KOS.

⁶³ Prázdný vzor dotazníkového formuláře je v příloze této práce, str. 59.

- III. první pracovní pozice po ukončení studia,
- IV. aktuální pracovní pozice,
- V. osobní informace.

Seznam absolventů vznikl kombinací dvou zdrojů – ročenky Absolventi DAMU 1949 – 2017 a školního studijního systému KOS (Komponenta studium), který obsahuje údaje o studentech od roku 2000 do současnosti. Kontakty na absolventy, kteří s jejich užitím souhlasili v minulosti, byly poskytnuty Katedrou produkce. Další údaje se podařilo dodatečně získat od samotných absolventů nebo pedagogů KP. Několik absolventů bylo kontaktováno i přes sms, protože telefonní číslo byl jediný dostupný kontakt. Výzva byla také vložena na uzavřenou soukromou skupinu na sociální síti Facebook,⁶⁴ kam mají přístup pouze studenti a absolventi Katedry produkce na DAMU. Sběr dat probíhal 20 dní. Celkem bylo osloveno 265 absolventů přes e-mail nebo telefonní číslo. Odpovědělo 127 respondentů. V procentech je možné vyjádřit návratnost pouze od přímo oslovených absolventů, a ta činí 47,9 %. Počet nepřímo oslovených studentů může být (vzhledem k oslovení přes soukromou facebookovou skupinu) mnohem větší, nedá se však uvést přesné číslo. Po uzavření přijímání dalších odpovědí ve formuláři, byla data převedena do tabulkového shrnutí a statisticky zpracována. V několika případech byly kategorie doplněny nebo vytvořeny podle roztríděných individuálních odpovědí.

5. 2. Zpráva o výsledcích dotazníkového šetření

V následující kapitole jsou postupně okomentovány výsledky vlastního dotazníkového šetření. Struktura je členěna do tematických bloků tak, jak byly vytvořeny v dotazníku. Postupně je prezentován souhrn odpovědí na každou z otázek doplněný komentářem. Pro lepší orientaci je vhodné nejdříve nahlédnout do prázdného vzoru dotazníkového formuláře v příloze,⁶⁵ ve kterém je vidět, jak byly otázky strukturovány a jak na ně mohli respondenti odpovědět.

⁶⁴ Facebook – KP DAMU absolventi, spolupracovníci a přátelé. Dostupné z: <https://www.facebook.com/groups/309741105805527>

⁶⁵ Prázdný vzor dotazníkového formuláře je v příloze této práce, str. 59.

I. STUDIUM NA KATEDŘE PRODUKCE

I. 1.

Studium na Katedře produkce (KP) jste ukončil/a v roce:

	Frequency	Percent
1993	1	0,8
1994	1	0,8
1995	3	2,4
1998	6	4,7
1999	2	1,6
2000	4	3,1
2001	2	1,6
2002	4	3,1
2003	2	1,6
2004	4	3,1
2005	5	3,9
2006	3	2,4
2007	3	2,4
2008	4	3,1
2009	3	2,4
2010	6	4,7
2011	3	2,4
2012	6	4,7
2013	6	4,7
2014	7	5,5
2015	9	7,1
2016	4	3,1
2017	4	3,1
2018	9	7,1
2019	9	7,1
2020	5	3,9
2021	11	8,7
151617	1	0,8
Total	127	100,0

Z výsledků vychází najevo, že z každého ročníku vyplnil dotazník minimálně jeden, ale často i více respondentů. Výjimku tvoří rok 1996 a 1997, kde byla v každém ročníku pouze jedna absolventka. Tím tedy klesá i pravděpodobnost možnosti zastoupení ročníku jako celku v dotazníkovém průzkumu. Vyšší návratnost můžeme sledovat v posledních 10 letech. To je pravděpodobně možné přisuzovat tomu, že nejbližší roky po absolvování mohou mít absolventi ještě poměrně velký přehled o dění na škole a také Katedra produkce má k dispozici jejich aktuální e-mailové adresy.

Zajímavá je vysoká účast na dotazníkovém šetření u absolventů z roku 1998. S několika respondenty z toho ročníku byl uskutečněn rozhovor. Z kontextu jejich vyprávění je možné usoudit, že vyšší účast na vyplnění dotazníku může mít minimálně dvě příčiny. Jde o ročník, který na Katedře produkce založili legendární festival Zlomvaz, mají tedy ke KP bližší vztah. Dále to může být poměrně výjimečný

nepřerušovaný vzájemný kontakt mezi spolužáky z tohoto ročníku – několikrát do roka se totiž scházejí, slaví společně narozeniny, a vzájemně i profesně spolupracují.⁶⁶

I. 2.

Na Katedře produkce jste studoval/a:

	Frequency	Percent
1) Bakalářský program.	29	23,0
2) Magisterský program.	25	20,0
3) Bakalářský i magisterský program.	73	57,0
Total	127	100,0

Z těchto dat vyplývá, že 57 % respondentů vystudovalo na KP jak bakalářský, tak magisterský program.

I. 3.

Před, během nebo po studiu jsem studoval/a jiný obor na DAMU.

	Frequency	Percent
1) Ano.	9	7,1
2) Ne.	118	92,9
Total	127	100,0

Z odpovědí je možné zřetelně vyčíst, že k přecházení studentů mezi katedrami na DAMU dochází jen málokdy. Někteří respondenti, kteří vybrali možnost *ano*, v další otázce upřesnili, že studovali doktorandské studium na Katedře alternativního a loutkového divadla nebo na Katedře teorie a kritiky, protože Katedra produkce toto studium nezajišťuje. Někteří respondenti také před, nebo po studiu na KP studovali na Katedře teorie a kritiky, nebo herectví na KALD.

⁶⁶ Rozhovor s absolventem KP Danielem Syrovým, který proběhl 23. 3. 2022 přes videohovor.

I. 4.

Před, během nebo po studiu jsem studoval/a i jinou vysokou školu.

	Frequency	Percent
1) Ano.	65	51,2
2) Ne.	62	48,8
Total	127	100,0

Z výsledků můžeme vidět, že mírná nadpolovina (51,2 %) respondentů studovala před, během nebo po studiu na DAMU, ještě na jiné vysoké škole. Původní předpoklad, který směřoval k tomu, že studujících jiných oborů nebude mnoho, se nenaplnil.

I. 5.

V případě, že jste před, během, nebo po studiu na KP studoval/a jinou vysokou školu nebo jiný obor na DAMU, popište prosím, kdy, jaký obor a jaký stupeň studia a zda jste studium dokončil/a.

	Frequency	Percent
1) Právnická fakulta UK	4	4,5%
2) Divadelní věda FF UK apod.	8	9,1%
3) pedagogika	6	6,8%
4) VŠE ARTS MANAGEMENT, JAMU, VŠMU	15	17,0%
5) Mediální studia, žurnalistika	5	5,7%
6) Politologie	2	2,3%
7) Damu, KALD doktorandské studium	4	4,5%
8) Ekonomie, PEF ČZU, podnikání	8	9,1%
9) ČVUT	3	3,4%
10) zahraniční školy	5	5,7%
11) FHS	5	5,7%
12) FSV	3	3,4%
13) kulturologie FFUK	2	2,3%
14) cestovní ruch, mezinárodní vztahy	3	3,4%
15) marketing	3	3,4%
16) jiné	12	13,6%
Total	88	100,0%

Tato otázka má doplnit představu o vzdělávání absolventů na dalších vysokých školách. Škála je poměrně široká. Data v této podobě jsou již zpracována do tematických okruhů škol. Informace o délce i stupni studia bohužel respondenti často zapomněli uvést. V odpovědích se místy objevuje nedokončené bakalářské studium.

Poměrně velký počet respondentů mělo zkušenosti se studiem na Arts managementu, na Katedře divadelního manažerství a jevištní technologie na JAMU či na Katedře divadelního manažmentu na VŠMU.

Zajímavé je také porovnání těchto výsledků s odpověďmi na otázku aktuálního uplatnění, ze kterého se zdá, že studium na jiných vysokých školách nemusí mít nutně zásadní vliv na další kariérní směřování. Nicméně u některých respondentů se dále v dotazníku ukazuje, že právě kombinace absolvování studia na více školách bylo zásadním faktorem pro jejich následné uplatnění. Z rozhovoru s jedním z respondentů bylo například zjištěno, že i díky studiu na VŠE měl menší obavy z pozice ředitele divadla. Jasně nasměrování také sledujeme například u absolventů studia na Právnické fakultě.

Do kolonky *jiné* byly zařazeny odpovědi respondentů, jejichž další studijní směřování bylo vzácné. Šlo například o studium Francouzské filologie FF UK (bakalářský stupeň), Klinické a toxikologické analýzy PřF UK, bakalářský program adiktologie na 1. LF, studium Českého jazyka a literatury na FF UK, Jihovýchodoevropská studia na FF UK, nebo studium na TRIVIS – Vyšší odborné škole sociálně-právní, obor Prevence kriminality a Krizové řízení.

I. 6.

Dokončil/a jste své studium na KP DAMU v řádném termínu?

	Frequency	Percent
1) Ano.	66	52,0
2) Studium jsem prodloužil/a.	51	40,2
3) Studium jsem přerušil/a.	2	1,6
4) Studia jsem nedokončil/a (sám/sama zanechal/a / bylo ukončeno).	8	6,3
Total	127	100,0

I. 7.

Uveďte prosím důvody, proč jste studium nedokončil/a:

	Frequency	Percent
přeskočení otázky	119	93,7
ihned po dokončení bakalářského programu jsem začala podnikat, a i přesto že jsem se chtěla dále vzdělávat, tak jsem již neměla kapacitu řádně plnit veškeré povinnosti související s magisterským programem. Zásadní pro mě byl také fakt, že veškerá výuka probíhala online, což mi nevyhovovalo a má motivace ke studiu slábla.	1	0,8
lajdáctví	1	0,8
Nedokázal jsem si vybrat téma magisterské práce, většina pedagogů byla z řad mých spolužáků	1	0,8
Nedostatečná motivace a lenost	1	0,8
nedostatek času kvůli pracovnímu vytížení, nedostatek motivace, lenost	1	0,8
neshoda ohledně směřování mého Mgr. projektu/ de facto jsem přestal chodit	1	0,8
prodlužovala jsem magisterský program a nakonec nenapsala magisterskou diplomovou práci	1	0,8
vedoucí bc práce	1	0,8
Total	127	100,0

Tyto dvě otázky byly do dotazníku zařazeny z důvodu zjištění, zda a v jaké míře absolventi své studium prodlužovali, přerušovali, či vůbec nedokončili. Je možné, že studentů, kteří studium nedokončili je mnohem více, ale vzhledem k zaměření dotazníku ho nevyplnili, protože nejsou plnými absolventi celého studia i když jim možná ke zdárnému dokončení chybělo pouze odevzdání diplomové práce nebo složení státních zkoušek. V první tabulce u otázky I.6. je vidět, že nadpoloviční většina respondentů absolvovala studium v řádném termínu.

U respondentů, kteří studium prodloužili je z několika rozhovorů i z praxe možné odvodit, že se tak dělo především z důvodu účasti na stáži či studentském pobytu v zahraničí. Další častý důvod může být pracovní vytížení, kvůli kterému se studenti nezvládali věnovat studiu na denní bázi.

Důvody nedokončení studia jsou více než jasné z druhé tabulky I.7. Převažuje zde buď pracovní vytíženost, nedostatek vůle nebo demotivace studium dokončit. Sledujeme zde i problémy s dokončením diplomové práce, konkrétně neshody s vedoucím práce či projektu, nebo vlastní nejasnosti s výběrem tématu.

II. VYUŽITÍ ZNALOSTÍ V PRAXI

II. 1.

Přicházel/a jste na DAMU s jasnou představou o uplatnění po jejím absolvování?

	Frequency	Percent
1) Určitě ano.	18	14,2
2) Spíše ano.	73	57,5
3) Spíše ne.	30	23,6
4) Určitě ne.	6	4,7
Total	127	100,0

II. 2.

Změnila se během studia na Katedře produkce vaše představa o budoucí profesi?

	Frequency	Percent
1) Určitě ano.	33	26,0
2) Spíše ano.	32	25,2
3) Spíše ne.	49	38,6
4) Určitě ne.	13	10,2
Total	127	100,0

Z výsledku vyplývá, že většina respondentů měla představu o svém budoucím uplatnění. Pravděpodobně to může znamenat, že velká část absolventů kulturní a divadelní prostředí znala již před vstupem do studia na KP DAMU. V otázce II.2. se ukazuje, že polovině respondentů (51,2 %) se během studia představa o budoucí profesi změnila a 48,8 % respondentů uvádí, že spíše ne, nebo určitě ne.

II. 3.

Využíváte ve své profesi znalosti a dovednosti získané při studiu na Katedře produkce?

	Frequency	Percent
1) Určitě ano.	55	43,3
2) Spíše ano.	53	41,7
3) Spíše ne.	17	13,4
4) Určitě ne.	2	1,6
Total	127	100,0

Pro KP pozitivně vyznívá, že většina respondentů využívá znalosti a dovednosti získané studiem.

II. 4.

Uveďte, jak jsou následující položky užitečné nebo přínosné pro vaši profesní kariéru:

Teoretické znalosti

	Frequency	Percent
velmi užitené	19	15,0
spíše užitečné	70	55,1
spíše neužitečné	31	24,4
zcela neužitečné	5	3,9
nedokáží posoudit	2	1,6
Total	127	100,0

Více než 50 % kladných odpovědí ukazuje na většinové uznání toho, že určitý teoretický základ má pro praxi smysl. To, že přes 28 % respondentů považuje teoretické znalosti získané při studiu na KP za obecně neužitečné může vypovídat nejen o praktickém směřování samotného oboru, ale i praktickém smýšlení respondentů. Další možné vysvětlení je nespokojenost s kvalitou teoretických poznatků ze studia a jejich uplatnění v případě absolventů, kteří pracují mimo studovaný obor.

Pedagogové z praxe

	Frequency	Percent
velmi užitené	64	50,4
spíše užitečné	47	37,0
spíše neužitečné	11	8,7
zcela neužitečné	4	3,1
nedokáží posoudit	1	0,8
Total	127	100,0

Drtivá většina kladných odpovědí potvrzuje pozitivní hodnocení přínosu pedagogů z praxe pro utváření profesní kariéry absolventů.

Propojení teorie a praxe

	Frequency	Percent
velmi užiténé	48	37,8
spíše užitéčné	52	40,9
spíše neúžitečné	17	13,4
zcela neúžitečné	5	3,9
nedokáži posoudit	5	3,9
Total	127	100,0

Naprostá převaha (více než 78 %) respondentů je přesvědčena o důležitosti a významu propojení teorie a praxe pro vykonávání profese.

Poměrně malá 17% skupina považující takové propojení ve škole za neúžitečné může představovat respondenty, jejichž profese je odlišná od studovaného oboru.

Kontakty na spolužáky

	Frequency	Percent
velmi užiténé	78	61,4
spíše užitéčné	36	28,3
spíše neúžitečné	8	6,3
zcela neúžitečné	5	3,9
Total	127	100,0

Studentské kontakty jsou evidentně mimořádně oceňovaným výtěžkem studia.

Získání dalších kontaktů v oboru

	Frequency	Percent
velmi užiténé	78	61,4
spíše užitéčné	33	26,0
spíše neúžitečné	10	7,9
zcela neúžitečné	3	2,4
nedokáži posoudit	3	2,4
Total	127	100,0

Kladný přínos získání dalších kontaktů je z odpovědí zřejmý a očekávatelný.

Praxe v Divadle DISK

	Frequency	Percent
velmi užiténé	25	19,7
spíše užitéčné	50	39,4
spíše neúžitečné	27	21,3
zcela neúžitečné	17	13,4
nedokáži posoudit	8	6,3
Total	127	100,0

Větší vyrovnanost kladných i záporných odpovědí lze pravděpodobně interpretovat jako různorodé profesní uplatnění respondentů často i mimo praxi v divadle. Možná, že někteří z nich vyjádřili vědomí rozdílnosti pozice produkčního v provozu školního divadla od profesionálního.

Praxe při organizování festivalu ZLOMVAZ

	Frequency	Percent
velmi užiténé	49	38,6
spíše užitéčné	43	33,9
spíše neúžitečné	14	11,0
zcela neúžitečné	4	3,1
nedokáži posoudit	17	13,4
Total	127	100,0

Z hlediska uplatnění získal festival Zlomvaz jednoznačně kladné hodnocení. Festival vznikl v roce 1994, takže zhruba 5 respondentů absolvujících v předchozích letech nemohlo přínos posoudit. Zbývajících zhruba 10 % respondentů neschopných posoudit užitečnost festivalu Zlomvazu není zanedbatelné, ale musíme brát do úvahy, že zahrnuje i studenty, kteří se festivalu nemohli zúčastnit (Erasmus, nemoc...).

Praxe při organizování jiných školních festivalů a událostí (festivalu Proces, DVD, NABLÍZKO...

	Frequency	Percent
velmi užiténé	25	19,7
spíše užitečné	43	33,9
spíše neužitečné	14	11,0
zcela neužitečné	5	3,9
nedokáží posoudit	40	31,5
Total	127	100,0

V převaze lze říci, že kladné vyjádření pochází od absolventů, kteří se na organizování výše uvedených akcí podíleli. Naopak 31,5 % respondentů, kteří nedokáží přínos posoudit, se do jejich příprav pravděpodobně nezapojilo, popřípadě zapojit nemohlo, protože v době jejich studia nebyly tyto spolupráce navázány.

II. 5.

Prosím, ohodnoťte, jak vás v následujících oblastech studium připravilo na vaší profesní kariéru / stávající pracovní pozici.

Následujících pět tabulek znázorňuje specifikaci teoretických znalostí, a dochází tak ke zpřesnění první tabulky otázky II.4.

Oblast ekonomie

	Frequency	Percent
naprosto připravilo	7	5,5
spíše připravilo	65	51,2
spíše nepřipravilo	39	30,7
naprosto nepřipravilo	8	6,3
nedokáží posoudit	8	6,3
Total	127	100,0

Oblast marketing

	Frequency	Percent
naprosto připravilo	4	3,1
spíše připravilo	46	36,2
spíše nepřipravilo	54	42,5
naprosto nepřipravilo	18	14,2
nedokáží posoudit	5	3,9
Total	127	100,0

Oblast management

	Frequency	Percent
naprosto připravilo	9	7,1
spíše připravilo	52	40,9
spíše nepřipravilo	51	40,2
naprosto nepřipravilo	9	7,1
nedokáží posoudit	6	4,7
Total	127	100,0

Na všechny tři otázky jsou poměrně shodné počty odpovědí kladných i záporných. Zároveň 30–50 % odpovědí je nevyhraněných. S velkou pravděpodobností jde o důkaz až nesourodého uplatnění na pozicích s velmi rozdílnými nároky na znalosti a dovednosti z ekonomie, managementu a marketingu. Je také možné, že se měnily nároky praxe v těchto oborech. To, že se více než polovina respondentů vyjádřila negativně k přípravě v oblasti marketingu, může naznačovat rostoucí význam této oblasti v praxi v posledních letech.

Oblast právo

	Frequency	Percent
naprosto připravilo	25	19,7
spíše připravilo	78	61,4
spíše nepřipravilo	18	14,2
nedokáží posoudit	6	4,7
Total	127	100,0

Přes 80 % respondentů se cítilo být připraveno v oblasti práva. Může to být způsobeno samotnou povahou oblasti práva, která se vyznačuje přesně, systematicky a logicky formulovanou problematikou.

Také se zde může projevovat obsahová a procesní stránka výuky, která je v průběhu let poměrně stabilní.

Oblast historie a teorie divadla

	Frequency	Percent
naprosto připravilo	12	9,4
spíše připravilo	55	43,3
spíše nepřipravilo	30	23,6
naprosto nepřipravilo	8	6,3
nedokáží posoudit	22	17,3
Total	127	100,0

Připravenost v oblasti historie a teorie divadla vykazuje velký rozptyl. To, že 17,3 % absolventů nedokáže posoudit užitečnost poznatků z historie a teorie divadla pro svou praxi lze snad vysvětlit jejich profesionálním působením mimo divadelní prostředí, nebo jejich zcela praktickou prací vzdálenou teoretickému vzdělání. Jen 3 respondenti hodnotili znalosti z historie a teorie divadla jako konkrétní nedostatek v praxi (viz otázka II.8).

II. 6.

Věnoval/a jste se již během studia mimoškolní praxi? (například produkce divadelního spolku, produkce festivalu, produkce vlastního jednorázového projektu...)

	Frequency	Percent
1) Ano, během studia jsem již získával/a pracovní zkušenosti mimo školu.	119	93,7
2) Ne, věnoval/a jsem se studiu a nepracoval/a jsem.	1	0,8
3) Ne, během studia jsem měl/a brigádu / práci mimo obor.	3	2,3
Behem studia jsem měla práci v oboru na plný úvazek.	1	0,8
měla jsem brigádu i práci mimo obor a zároveň dělala pár mimoškolních projektů	1	0,8
Plné zaměstnání mimo divadlo při studiu	1	0,8
šla jsem na školu již jako organizátorka 2 festivalů	1	0,8
Total	127	

Praxe v oboru během studia u 95 % respondentů je mimořádně vysoké číslo. Lze z něj odvozovat hluboký zájem studentů o obor, ale také existenci mnoha možností odpovídající praxe.⁶⁷

⁶⁷ Ve srovnání s výsledky obdobného šetření na JAMU se tam takové praxe nedostalo ani polovině studentů. Zdá se, že roli sehrává potenciál hl. města. Viz. otázka IV.5.

II. 7.

Setkal/a jste se po absolvování KP s tím, že vám chyběly určité znalosti, které zaměstnavatel nebo práce v praxi požadovala?

	Frequency	Percent
1) Určitě ano.	35	27,6
2) Spíše ano.	28	22,0
3) Spíše ne.	39	30,7
4) Určitě ne.	10	7,9
5) Nedokáží posoudit.	15	11,8
Total	127	100,0

II.8. O jaké další znalosti šlo?

	Frequency	Percent
1) Znalost cizího jazyka	28	7,3%
2) Komunikační dovednosti	10	2,6%
3) Schopnost týmové práce	7	1,8%
4) Schopnost vedení týmu	37	9,7%
5) Hlubší znalosti z oblasti práce na počítači (excel, word, photoshop,...)	39	10,2%
6) Znalost programů a aplikací pro management týmu a organizaci úkolů...	42	11,0%
7) Hlubší ekonomické znalosti	42	11,0%
8) Hlubší znalosti z oblasti práva	19	5,0%
9) Hlubší znalosti z oblasti managementu	46	12,0%
10) Hlubší znalosti z oblasti marketingu	51	13,4%
11) Hlubší znalosti z teorie a historie divadla	3	0,8%
12) Hlubší znalosti ohledně technického zajištění eventů	49	12,8%
13) Hlubší znalosti z oblasti provozu divadla	9	2,4%
Total	382	100,0%

Rozdělení odpovědí kladných a záporných je poměrně vyrovnané. Nedostatky jsou pocíťovány v technických znalostech, marketingu, ekonomice a managementu. Tyto odpovědi korespondují již s odpověďmi na otázku II.5.

III. PRVNÍ PRACOVNÍ POZICE PO ABSOLVOVÁNÍ KP DAMU

III. 1.

Jaká byla vaše první pracovní pozice po absolvování KP DAMU?

	Frequency	Percent
1) Zaměstnanec / zaměstnankyně	59	36,6
2) OSVČ - podnikatel/ka či svobodné povolání bez zaměstnanců.	72	44,7
3) OSVČ - podnikatel/ka či svobodné povolání se zaměstnanci.	12	7,4
5) Na rodičovské dovolené.	6	3,7
9) Po absolvování KP DAMU jsem dále studoval/a	10	6,2
10) OSTATNÍ	2	1,2
Total	161	100

Více než třetina respondentů uvedla, že se na své první pracovní pozici uplatnili jako zaměstnanci a 66 % respondentů půsilo jako OSVČ. Filtrováním jsme zjistili, že pouze 18 % však bylo obojím zároveň.

III. 2.

Jakým způsobem jste sehnal/a své první zaměstnání po ukončení studia?

	Frequency	Percent
1) Přes inzerát či nabídku v novinách, na internetu či sociálních sítích.	15	11,8
2) Obrátil/a jsem se přímo na zaměstnavatele.	6	4,7
3) Přes známé či příbuzné.	17	13,4
4) Přes spolužáky.	21	16,5
5) Přes vyučující na DAMU.	16	12,6
6) Zaměstnání mi nabídl přímo zaměstnavatel.	31	24,4
7) Absolvoval/a jsem u zaměstnavatele odbornou stáž či praxi.	3	2,4
10) Právě jsem ukončil/a studium, ještě nemám zaměstnání.	1	0,8
11) Nepamatuji se.	3	2,4
již jsem organizovala vlastní festivaly	1	0,8
na pracovním veletrhu	1	0,8
pokračovala jsem ve stejné práci, jako při studiu	1	0,8
5 a 6 dohromady - vyučující mi, co by ředitel, nabídl zaměstnání	1	0,8
pracoval jsem již během studia	1	0,8
pracovala jsem na volné noze už během studia, práci jsem získávala přes starší spolužáky, pedagogy a jejich kontakty	1	0,8
pracovala jsem tam již při škole	1	0,8
se spolužákem založil agenturu	1	0,8
Stále studuji.	1	0,8
Všechny práce jsem měla již před DAMU a všechno následující se začaly nabírat na mé pracovní zkušenosti.	1	0,8
Vyhrál jsem výběrové řízení.	1	0,8
Začal jsem podnikat ve vlastní s.r.o.	1	0,8
Zůstala jsem pracovat tam, kde jsem pracovala už při škole.	1	0,8
zvýšila jsem si "úvazek" u organizace, u které jsem už pracovala	1	0,8
Total	127	100,0

Nabídka prvního zaměstnání přišla téměř čtvrtině respondentů od zaměstnavatele (velmi pravděpodobně hrály podstatnou roli reference o adeptovi) a dále byly obecně významné kontakty. Nezanedbatelné je i uplatnění na doporučení pedagogů.

III.3.

V jakém typu instituce jste působil/a v rámci vaší první pracovní pozice?

	Frequency	Percent
1) Veřejné divadlo (zřizované státem, krajem, obcí).	40	17,9%
2) Neziskové nestátní divadlo.	22	9,8%
3) Podnikatelské divadlo.	2	0,9%
4) Divadelní prostor bez vlastního souboru.	7	3,1%
5) Nezávislá divadelní produkční společnost.	8	3,6%
6) Nezávislý divadelní soubor.	13	5,8%
7) Kulturní domy a centra.	14	6,3%
8) Festival.	21	9,4%
9) Školství, věda a výzkum.	2	0,9%
10) Státní správa a samospráva (kulturní agenda).	5	2,2%
11) Státní správa a samospráva (jiná než kulturní agenda).	2	0,9%
12) Reklamní nebo PR agentura.	14	6,3%
13) Eventová agentura.	9	4,0%
14) Jiná nezisková organizace.	10	4,5%
15) Jiná organizace v soukromém sektoru (firma).	11	4,9%
16) Působil/a jsem jako OSVČ pro různé projekty a organizace	33	14,7%
17) Příspěvková organizace MKČR	3	1,3%
18) Filmová produkce	2	0,9%
19) Jiné	6	2,7%
Total	224	100,0%

Ke každé z nabízených možností se přiřadili minimálně 2 respondenti. Už první instituce, ve kterých se absolventi uplatnili, byly velice rozmanité. 37,5 % z nich byly instituce divadelní, což je pro absolventy divadelní produkce poměrně málo. Zdá se, že relativně větší uplatnění lze najít i na začátku kariéry při organizaci na festivalech. Do sekce jiné byly zařazeny jedinečné odpovědi respondentů. Šlo například o práci v e-shopu, letectví, nebo advokátní kanceláři.

III.4.

Jaký druh pracovní činnosti jste vykonával/a v rámci vašeho prvního pracovního působení po absolvování KP DAMU?

	Frequency	Percent
1) Realizace vlastních projektů.	24	10,6%
2) Top management organizace	17	7,5%
3) Výkonná produkce.	77	34,1%
4) Technická produkce.	9	4,0%
5) Provoz.	24	10,6%
6) PR, marketing.	39	17,3%
7) Ekonomika, obchod, účetnictví.	13	5,8%
8) Právo.	4	1,8%
9) Fundraising.	13	5,8%
10) Jiné	6	2,7%
Total	226	100,0%

Nejvíce respondentů vykonávalo po absolvování profesí v oblasti výkonné produkce, také v PR a marketingu. Nemalá část pracovala v provozu.

V sekci *jiné* byly uvedeny individuální odpovědi, jako například moderátor, producent vlastní tvorby nebo činnost z oblasti datového výzkumu, event designu.

III.5.

Jakým faktorům primárně přikládáte význam při hledání zaměstnání?

	Frequency	Percent
1) Finanční ohodnocení.	77	14,4%
2) Časová náročnost.	40	7,5%
3) Pracovní prostředí.	59	11,0%
4) Složení kolektivu kolegů.	71	13,3%
5) Počet osob v pracovním týmu.	1	0,2%
6) Možnost pracovat na home office.	17	3,2%
7) Možnost pružné pracovní doby.	51	9,5%
8) Jméno či image instituce, projektu, značky.	47	8,8%
9) Oblast / projekt, které se pozice bude věnovat.	84	15,7%
10) Výše odpovědnosti, kterou budu v rámci pracovní pozice	17	3,2%
11) Seberealizace.	69	12,9%
12) Jiné	2	0,4%
Total	535	100,0%

Na základě odpovědí se dá říci, že většina nabídnutých faktorů při hledání zaměstnání byla považována za důležité. Přeci jen větší důraz je kladen na oblast a typ projektu, na kterém bude absolvent pracovat. Tomu odpovídá i vyjádřená potřeba seberealizace. Respondenti mají také nároky na pracovní prostředí včetně pružné pracovní doby a složení pracovních kolektivů. Relativně nízké procento (14,4 %) významu finančního ohodnocení při hledání zaměstnání může být dokladem realistického pohledu na finanční možnosti ve sféře nekomerční kultury.

IV. AKTUÁLNÍ PRACOVNÍ POZICE

IV. 1.

Pracujete v oboru?

	Frequency	Percent
1) Ano, věnuji se produkci v divadelním prostředí.	39	30,7
2) Ano, věnuji se produkci v zábavním průmyslu.	7	5,5
3) Ano, věnuji se produkci v jiné oblasti kultury.	25	19,7
4) Produkci v oboru se věnuji už jen částečně, spíše na bázi koníčku.	11	8,7
5) Produkci v oboru se věnuji souběžně s další prací mimo obor.	9	7,1
6) Ne, pracuji úplně mimo obor.	19	15,0
7) Pracuji v kultuře ale na jiné pozici (právo, obchodní oddělení...)	7	5,5
8) Pracuji v marketingu, reklamě nebo PR	3	2,3
9) Pracuji mimo kulturu, ale jako produkční	2	1,6
10) Ostatní...	5	3,9
Total	127	100,0

Pracovní uplatnění je podle výpovědí poměrně různorodé. 30,7 % respondentů fakticky působí v divadelním prostředí. Produkce pro jinou oblast kultury spolu se zábavním průmyslem zaměstnává čtvrtinu. Také zhruba 15 % produkčních příležitostných a zájmových není zanedbatelných. Jako ostatní byly označeny individuální odpovědi respondentů, kteří jsou na rodičovské dovolené, ještě studují, nebo čekají na výsledek výběrového řízení.

IV.2.

Pokud pracujete mimo obor důvodem je:

	Frequency	Percent
1) Nenašel/a jsem adekvátní pracovní uplatnění v oboru.	7	8,2%
2) Finanční důvody.	21	24,7%
3) Osobní důvody.	24	28,2%
4) Práce v oboru mě přestala bavit.	14	16,5%
5) Necítil/a jsem se dostatečně kvalifikovaný/á.	5	5,9%
6) Jiné.	14	16,5%
Total	85	100,0%

Čtvrtina důvodů je finanční, aniž by bylo možné zjistit, zda to značí finanční neúnosnost nebo znatelně lepší finanční ohodnocení mimo obor. Jako jiné byly označeny například tyto odpovědi: Dělán, co mě baví. Život je krátký, než abych se věnoval jednomu oboru. Stále studuji, ale v oboru nechci pracovat kvůli prostředí, které v něm panuje. Pracuji v příbuzném oboru v uměleckém školství. TV produkce mi přišla zajímavější a progresivnější než divadelní.

IV. 3.

Jak jste se o aktuální pozici dozvěděl/a?

	Frequency	Percent
1) Přes inzerát či nabídku v novinách, na internetu či sociálních sítích.	28	22,0
10) Právě jsem ukončil/a studium, ještě nemám zaměstnání	2	1,6
2) Obrátil/a jsem se přímo na zaměstnavatele.	13	10,2
3) Přes známé či příbuzné.	14	11,0
4) Přes spolužáky.	16	12,6
5) Přes vyučující na DAMU.	5	3,9
6) Zaměstnání mi nabídl přímo zaměstnavatel.	35	27,5
7) založení vlastního projektu / podnikání, který absolventa/ku zaměstnal	8	6,3
8) momentálně nepracuji (studium, RD)	4	3,1
9) ostatní	2	1,6
Total	127	100,0

Nabídka na aktuální zaměstnání přišla 27,5 % respondentům od zaměstnavatele, v čemž hrají nejspíše důležitou roli opět reference. Zdrojem informací bývá také často internet (sociální sítě). Nezanedbatelné je i procento informací o pracovních příležitostech získaných od spolužáků.

IV.4.

V současnosti jste?

	Frequency	Percent
1) Zaměstnanec / zaměstnankyně.	69	46,0%
2) OSVČ - podnikatel/ka či svobodné povolání bez zaměstn	60	40,0%
3) OSVČ - podnikatel/ka či svobodné povolání se zaměstna	2	1,3%
4) Práce v rodinném podniku bez zaměstnaneckého poměru	1	0,7%
5) Na rodičovské dovolené.	9	6,0%
6) Nezaměstnaný/á.	2	1,3%
9) Student/ka.	6	4,0%
10) Jiné.	1	0,7%
Total	150	100,0%

Z odpovědí vyplývá, že produkční působí ve svém profesním uplatnění jako OSVČ i jako zaměstnanci. Zajímavé je, že to ale neznamená souběh těchto pozic, ale naopak většina produkčních je buď jen OSVČ, nebo zaměstnanci. Z hlediska uplatnění se rozhodně nedá říci, že práce produkčního je automaticky práce na volné noze.

IV.5.

V jakém typu instituce nyní působíte?

	Frequency	Percent
1) Ve stejné jako po ukončení studia.	26	13,9%
2) V současné době nepracuji (student/ka, rodičovská dovolenka).	8	4,3%
3) Veřejné divadlo (zřizované státem, krajem, obcí). 4) Neziskové nestátní divadlo.	17	9,1%
4) Neziskové nestátní divadlo.	4	2,1%
5) Podnikatelské divadlo.	2	1,1%
6) Divadelní prostor bez vlastního souboru.	3	1,6%
7) Nezávislá divadelní produkční společnost.	5	2,7%
8) Nezávislý divadelní soubor.	5	2,7%
9) Kulturní domy a centra.	12	6,4%
10) Festival.	12	6,4%
11) Školství, věda a výzkum.	10	5,3%
12) Státní správa a samospráva (kulturní agenda).	10	5,3%
13) Státní správa a samospráva (jiná než kulturní agenda).	1	0,5%
14) Reklamní nebo PR agentura.	9	4,8%
15) Eventová agentura.	4	2,1%
16) Jiná nezisková organizace.	16	8,6%
17) Jiná organizace v soukromém sektoru (firma).	19	10,2%
18) Působím jako OSVČ pro různé projekty a organizace.	13	7,0%
19) Filmová a televizní produkce	6	3,2%
20) Jiné	5	2,7%
Total	187	100,0%

Odpovědi jsou opět velmi rovnoměrně rozdělené mezi všechny nabídky aktuálního působení. Typy institucí, ve kterých absolventi působí se v průběhu jejich profesní dráhy běžně mění, což může naznačovat, že absolventi KP jsou značně flexibilní. Jen 13,9 % respondentů působí aktuálně ve stejném typu instituce jako při prvním nástupu do zaměstnání. Procento respondentů působících v divadelním prostředí zůstává i v dalším profesním životě zhruba shodné (42 %) jako po ukončení studia. Kolonka jiné zahrnuje individuální odpovědi typu: Jsem IT analytik v korporátu, hudební promotér, pracuji v kulturní instituci odlišné od výše uvedeného, nebo pracuji v příspěvkové organizaci MKČR.

IV. 6.

Jaký druh pracovní činnosti nyní vykonáváte v rámci vašeho profesního působení?

	Frequency	Percent
1) Totožný jako po ukončení studia.	26	10,9%
2) V současné době nepracuji (student/ka, rodičovská dovol	10	4,2%
3) Realizace vlastních projektů.	18	7,5%
4) Top management organizace.	38	15,9%
5) Výkonný management.	43	18,0%
6) Technická produkce.	8	3,3%
7) Provoz.	22	9,2%
8) PR, marketing.	28	11,7%
9) Ekonomika, obchod, účetnictví.	15	6,3%
10) Právo.	9	3,8%
11) Fundraising.	9	3,8%
12) Jiné	13	5,4%
Total	239	100,0%

Aktuálně vykonávaný typ produkční práce je velmi pestrý, odpovědi opět pokrývají celou nabízenou škálu. 18 % působení ve výkonném managementu svědčí o velmi časté pracovní pozici pro produkční. Přes 15 % případů práce v top managementu dost možná může znamenat kariérní pokrok v rámci profesní dráhy. Na druhou stranu jde většinou o pozice spíše v menších firmách nebo organizacích. Zdá se, že uplatnění produkčních nesměřuje automaticky k vysokým řídicím funkcím. Zde je výčet odpovědí, které jsou zařazeny do sekce jiné: project planning, vydavatelství karetních her a čokoládovna, mediální producentství, vývoj programů (jejich analýza a testování), učitel, dokumentaristka, realizace muzejních expozic, copywriting & ideamaking, dramaturg a správce softwaru pro vysílající organizace.

IV. 7.

Uved'te přibližný počet zaměstnanců instituce, ve které pracujete.

	Frequency	Percent
0	21	17%
1 až 10	25	20%
11 až 40	28	22%
41 až 100	14	11%
101 až 999	21	17%
1000 a více	15	12%
to je různý...	3	2%
Total	127,0	100%

IV. 8.

V přibližně jak velkém kolektivu pracujete?

	Frequency	Percent
0-5	42	33,0
6 až 15	52	40,9
16 až 25	10	7,9
26 až 65	17	13,4
více	4	3,1
jiné	2	1,6
Total	127	100

Z výsledků lze vyčíst, že respondenti se uplatňují spíše v menších institucích a pracují v menších kolektivech. Na tomto místě je důležité zmínit, že v odpovědích poměrně často zazníval fakt, že se počet osob v týmu i zaměstnanců instituce mění v návaznosti na aktuální chystané události či projekty.

IV. 9.

Zodpovídáte za práci jiných zaměstnanců, nebo ji řídíte? Uved'te, prosím, o kolik zaměstnanců jde.

	Frequency	Percent
0	50	39,4
2) 1-5	34	26,8
3) 6-15	22	17,3
4) 16- 40	9	7
5) 41 a více	6	4,7
jiné	6	4,7
Total	127	100,0

Téměř 40 % respondentů uvádí, že pracuje samostatně. 26,8 % respondentů řídí práci jednoho až pěti zaměstnanců. 17,3 % pak řídí práci šesti až patnácti zaměstnanců. Vyšší počty jsou minimální. Jako jiné byly souhrnně označeny odpovědi typu: to je různé, vedoucí týmu a ředitel sekce, řídím, záleží, kolik freelancerů potřebujeme atp.

IV. 10.

Jaký je váš průměrný hrubý výdělek za měsíc?

V této a následující tabulce (IV. 11) měli respondenti možnost otázku úplně přeskočit. Z výsledků vyplývá, že tento způsob zvolil pouze jeden respondent.

	Frequency	Percent
přeskočená odpověď	1	0,8
1) Méně....	7	5,5
2) 15.000 Kč - 24.999 Kč	5	3,9
4) 25.000 Kč - 34.999 Kč	24	18,9
6) 35.000 Kč - 44.999 Kč	22	17,3
8) 45.000 Kč - 55.000 Kč	19	15,0
10) Více...	29	22,8
Nechci odpovédět.	20	15,7
Total	127	100,0

IV. 11.

Máte pocit, že jste za svou současnou práci řádně finančně ohodnocen/a?

	Frequency	Percent
přeskočená odpověď	1	0,8
1) Určitě ano.	13	10,2
2) Spíše ano.	60	47,2
3) Spíše ne.	30	23,6
4) Určitě ne.	9	7,1
5) Nejsem si jist/a.	1	0,8
6) V současné době nepracuji (student/ka, rodičovská dovolená, nezaměstnaný/á, v invalidním důchodu, trvale v domácnosti...).	8	6,3
7) Nechci odpovédět.	5	3,9
Total	127	100,0

Na první otázku odpovědělo 84 % respondentů. 22,8 % respondentů s vysokými platy představuje pracovníky nejvyšších řídicích funkcí, v soukromých firmách apod., pro které je vysoký výdělek vesměs podstatný (viz otázka III.5). Na druhou otázku odpovědělo 96 % respondentů. Vyšší procento naznačuje, že

uvedení spokojenosti s platem je méně problematické než vyjádření průměrného hrubého výdělku za měsíc. 57,4 % respondentů se domnívá, že je za svou práci řádně finančně ohodnocena. To je snad možné považovat za realistické vyrovnání se s finanční situací v oblasti kultury.

IV. 12.

Uveďte, kolik hodin týdně průměrně pracujete, započítáte-li všechny své pracovní aktivity.

	Frequency	Percent
0	14	11,0
6	1	0,8
11	1	0,8
20	2	1,6
22	1	0,8
24	1	0,8
25	4	3,1
30	11	8,7
35	6	4,7
40	29	22,8
42	3	2,4
43	1	0,8
44	1	0,8
45	7	5,5
48	2	1,6
50	23	18,1
55	4	3,1
56	1	0,8
60	10	7,9
65	3	2,4
105	1	0,8
160	1	0,8
Total	127	100,0

Klasickou pracovní dobu uvádí jen 22 % respondentů. Z dalšího filtrování vyplývá, že více než 40 % pracujících nad tento standard je hlavně v pozicích výkonného produkčního a také v řídicích funkcích.

IV. 13.

Jste spokojený/ná se svou aktuální pracovní pozicí?

	Frequency	Percent
1) Ano, jsem spokojený/á.	95	74,8
2) Ne, ale v dohledné době neplánuji pozici měnit.	4	3,1
3) Ne, aktuálně zvažuji, že současnou pozici opustím.	11	8,7
4) V současné době nepracuji (student/ka, rodičovská dovolená, nezaměstnaný/á, v invalidním důchodu, trvale v domácnosti...).	13	10,2
5) Ostatní	4	3,1
Total	127	100,0

Výsledky vypovídají o tom, že tři čtvrtiny respondentů dokázaly najít pracovní pozici, na které jsou spokojeni.

V. OSOBNÍ INFORMACE

V. 1.

Pohlaví

	Frequency	Percent
1) Žena.	88	69,3
2) Muž.	36	28,3
4) Nechci odpovědět.	3	2,4
Total	127	100,0

Více než dvojnásobná převaha žen mezi respondenty, koresponduje s převahou žen mezi absolventy. Dopady této skutečnosti na uplatnění absolventů jsou řešeny dále v textu.

V. 2.

Věk

	Frequency	Percent
23-27	16	12,6
28-33	40	31,4
34-49	24	18,8
40-45	25	19,6
46-51	20	15,7
52-58	2	1,6
Total	127,0	100

Tyto odpovědi dokládají relativně rovnoměrné věkové zastoupení absolventů, kteří reagovali na tento dotazník.

V. 3.

Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

	Frequency	Percent
1) Střední škola s maturitou.	3	2,4
2) VŠ (bakalářské), VOŠ.	24	18,9
3) VŠ (magisterské - Mgr., Ing., PhDr., MUDr.,...).	96	75,6
4) Doktorské (Ph.D., Th.D.,...).	4	3,1
Total	127	100,0

Výsledky vypovídají o tom, že převažuje ukončené vysokoškolské vzdělání na úrovni magisterského stupně.

V. 4.

Z jakého kraje pocházíte?

	Frequency	Percent
1) Hlavní město Praha.	78	61,4
2) Středočeský kraj.	3	2,4
3) Jihočeský kraj.	11	8,7
4) Plzeňský kraj.	4	3,1
5) Karlovarský kraj.	2	1,6
6) Ústecký kraj.	2	1,6
7) Liberecký kraj.	1	0,8
8) Královéhradecký kraj.	8	6,3
9) Pardubický kraj.	2	1,6
11) Jihomoravský kraj.	5	3,9
12) Zlínský kraj.	3	2,4
13) Olomoucký kraj.	1	0,8
14) Moravskoslezský kraj.	2	1,6
15) Nejsem původem z ČR.	5	3,9
Total	127	100,0

V. 5.

V jakém kraji nyní profesně působíte?

	Frequency	Percent
1) Hlavní město Praha.	99	78,0
2) Středočeský kraj.	2	1,6
3) Jihočeský kraj.	5	3,9
4) Plzeňský kraj.	4	3,1
7) Liberecký kraj.	1	0,8
8) Královéhradecký kraj.	3	2,4
11) Jihomoravský kraj.	4	3,1
13) Olomoucký kraj.	2	1,6
14) Moravskoslezský kraj.	1	0,8
15) Nepracuji v ČR.	6	4,7
Total	127	100,0

U obou otázek je jasný výsledek naprosto převažujícího profesního působení v hlavním městě. Souvislosti tohoto faktu jsou naznačeny v kapitole shrnutí výsledků.

5. 3. Komentář k porovnání otázek

V následující kapitole jsou popisovány další možné souvislosti a porovnávána data dotazníkového šetření, které bylo provedeno skrze filtrování odpovědí v programu Excel. Z důvodu velkého množství dat nebyla srovnání znázorněna graficky.

Z dotazníku je po porovnání otázek IV.1. (*uplatnění v oboru*) a I.1. (*rok absolutoria*) možné hledat odpověď na otázku, zda se uplatnění absolventů v oboru a mimo něj od devadesátých let proměňuje. Počty absolventů pracujících v divadelním prostředí, stejně jako v celé oblasti kultury (otázka IV.1., odpovědi 1–3), a počty absolventů působících mimo tuto oblast se dělí zhruba napůl. Z výsledků není možné jasně sledovat výrazný růst či opouštění pracovních pozic v divadelní či kulturní produkci. Při zkoumání odpovědí z hlediska působení respondentů v různých institucích či pozicích v průběhu sledovaného období jsme porovnávali otázky IV. 5. (*V současnosti jste?*) a IV.6. (*V jakém typu instituce působíte?*) s otázkou I.1. (*rok absolvování*). Opět zde neregistrujeme zřetelné proměny v čase. Snad jen při uplatnění v top managementu se zdá, že se týká spíše střední generace profesionálů (absolventi let 2005–2015). Výkonný management naopak vykonávají především mladší produkční.

Pokud se zaměříme na zkoumání problematiky, jak jednotlivé oblasti studia připravily absolventy na jejich praktické uplatnění (a to i z hlediska průběhu let), je možné porovnat odpovědi na otázku II.5. (*hodnocení studia*) a IV. 5. (*V současnosti jste?*) a IV .6. (*V jakém typu instituce působíte?*). V tomto porovnání jsme pro větší přehlednost spojili kladné odpovědi (naprosto připravilo a spíše připravilo) a záporné odpovědi (naprosto nepřipravilo a spíše nepřipravilo). V oblasti ekonomie je možné sledovat, že většina respondentů působících v divadle i obecně v kultuře je spokojena a výuka ekonomie jim pravděpodobně v převaze pro jejich praxi stačí. Zhruba od roku 2015 spokojenost s výukou ekonomie ještě mírně stoupá. Obecně jsou trochu více nespokojení respondenti, kteří pracují v soukromém sektoru. Z hlediska výuky práva se všemi kategoriemi prolíná všeobecně kladné hodnocení. Platí to nejen pro zaměstnance v kultuře, ale uvádí to i 15 z 19 respondentů pracujících mimo obor.

Spokojenost s výukou managementu mírně klesá v posledních 4 letech. Zda se, že obecně byli spíše nespokojení OSVČ (23 z 39 respondentů); pracující v institucích se v kladném i záporném hodnocení dělili napůl a pracovníci v top managementu se necítili příliš připraveni (9 ze 14 respondentů). Zajímavé je, že 25 z 39 respondentů, působících přímo v divadlech se vyjádřilo ke studiu managementu negativně. Hodnocení přípravy ze studia marketingu je poměrně nejednoznačné. Výrazně kladně vychází jen u absolventů z roku 2002 a 2013, zatímco kritické hodnocení uvádějí absolventi zvláště z roku 2021, ale i 2018. Nezdá se, že by se pozitivní či negativní zkušenost lišila podle uplatnění v kultuře nebo mimo ni, u zaměstnanců či OSVČ nebo podle instituce výkonu činnosti. U výuky historie a teorie divadla se zdá, že převládá kladné hodnocení od respondentů pracujících v divadle či kultuře obecně. K propadu spokojenosti dochází u absolventů z let 2019–2021, důvodem mohou být nepříznivé dopady online výuky a celková situace způsobená pandemií Covid-19.

Dále proběhl pokus o porovnání odpovědí otázek: II.4. (*hodnocení dalších studijních přínosů*), IV. 5. (*V současnosti jste?*) a IV.6. (*V jakém typu instituce působíte?*), a o získání přehledu o významu praktické výuky a dalších přínosů studia v následném uplatnění absolventů v praxi. Ukázalo se, že kontakty na spolužáky nebo obecně v oboru, jsou významné hlavně pro pracovníky v kultuře či divadle. Velmi často se mezi kladně odpovídajícími respondenty objevují ti, kteří pracují ve výkonném

managementu a provozu. Pracovníci v divadle a kultuře (a zejména ti, kteří pracují jako zaměstnanci) hodnotí kladně praxi v Divadle DISK. Oproti tomu praxi na festivalu ZLOMVAZ vnímali jako přínosnou více OSVČ a pracující mimo obor. V obou případech se zdá, že jde především o pracující v PR a marketingu. Praxe na jiných školních akcích (Proces, DVD, Nablízko) vzhledem k historii hodnotili hlavně mladší absolventi. Respondenti, pro které byla tato praxe podstatná, byli spíše OSVČ – ovšem bez rozdílu působení v kultuře či jinde.

Souvislost faktorů výběru zaměstnání a reálného uplatnění se ukázala při porovnávání odpovědí na otázku III.5. (*faktory při hledání zaměstnání*) a IV.1. (*Pracujete v oboru?*), IV. 5. (*V současnosti jste?*) a IV.6. (*V jakém typu instituce působíte?*). Výsledky naznačují, že důležitost příjmu se neliší v kultuře nebo mimo ni, ale uvádějí ji často respondenti pracující v top managementu nebo PR a marketingu. Složení pracovního kolektivu, seberealizace a volba oblasti, ve které budou pracovat, jsou více důležité pro OSVČ a pro pracující v soukromém sektoru nebo jiných neziskových organizacích či reklamních agenturách. Seberealizace se zdá být nejvíce podstatná pro dotazované pracující mimo obor.

6. SHRNUTÍ VÝSLEDKŮ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ

V této kapitole jsou shrnuty a interpretovány poznatky z dotazníkového šetření.

6. 1. Uplatnění absolventů Katedry produkce DAMU, jeho rozsah a strukturování

Obecným a potvrzeným poznatkem je, že uplatnění absolventů je velice různorodé jak z hlediska institucí a pozice, tak i konkrétní činnosti. Kolem 20 % respondentů dokonce působí i mimo obor.

Na počátku kariéry je časté působení ve výkonné produkci a zaměstnání najdou mladí absolventi i při organizaci festivalů. Poněkud nečekané je jen 14,7 % začínajících jako OSVČ. Zdá se, že až postupně dochází k vyrovnání mezi OSVČ a zaměstnanci. Z výsledků tedy nevyplývá, že by uplatnění absolventa produkce rovnou znamenalo praxi na volné noze. V pozdějších profesních etapách mírně stoupá uplatnění v top managementu, nicméně jde většinou o vedení menších firem a organizací. Vysoké řídicí posty jsou spíše výjimečné. Tři čtvrtiny dotazovaných potvrdily, že jim jejich pracovní pozice vyhovuje a jen 1,3 % z nich jsou nezaměstnaní. Zdá se, že v průběhu své profesní dráhy respondenti běžně mění nejen instituci, ale i typ vykonávané práce. Důležité je, že pouze 37,5–42 % působilo či působí v divadelních institucích a také že v průběhu let tento podíl neklesá. Z výsledků lze vyčíst, že respondenti se uplatňují spíše v menších institucích a pracují v menších kolektivech. Typy institucí, ve kterých se absolventi uplatňují (divadla, kulturní domy a centra, státní správa a samospráva, agentury, firmy atd.), jsou zastoupeny poměrně rovnoměrně. Konkrétní činnosti v zaměstnání byly typizovány jako realizace vlastních projektů, top management, výkonná produkce, technická produkce, provoz, PR a marketing, ekonomika a obchod a účetnictví, právo a fundraising. Uplatnění v nich je poměrně vyrovnané, čtenější je pouze práce ve výkonné produkci a také v PR a marketingu.

6. 2. Faktory ovlivňující uplatnění

Do vyhodnocení faktorů uplatnění se opět zásadním způsobem promítá nesourodost profesionálního pracovního působení absolventů, a výsledky jsou proto často velmi odlišné.

Obecný faktor, který působí poslední 3 roky na celou společnost je pandemie Covid-19. Vzhledem k tomu, že situaci považujeme za stále ještě do jisté míry probíhající, nemáme dostatečný odstup, abychom vyhodnotili její působení na uplatnění absolventů KP DAMU v praxi.

Vzdělávání a studiu jako faktorů uplatnění v praxi byla věnována největší pozornost. Absolvování pouze bakalářského nebo magisterského studia se ve výsledcích dotazníkového šetření neprojevilo, protože velká většina respondentů studovala na obou stupních. Studium dalších oborů na DAMU je výjimečné, z jiných příbuzných oborů šlo zvláště o Arts management (VŠE), Divadelní manažerství a jevištní technologie (JAMU) a Divadelný manažement (VŠMU). Studium na jiných vysokých školách mělo vliv na uplatnění spíše ve specifických případech přímo směřujících k výkonu práce se zvláštními nároky (právo apod.). Využití znalostí a dovedností ze studia v praxi bylo v 85 % hodnoceno jako pozitivní. V průzkumu je podrobněji popsáno hodnocení z hlediska studovaných oblastí. Určité nedostatky jsou pociťovány v technických znalostech, marketingu, ekonomice a managementu.

Propojení praxe a teorie ve studiu je pro práci v oboru považováno za zásadní. Jako přínosná je hodnocena i výuka pedagogů z praxe nebo zkušenosti získané při organizování školního festivalu Zlomvaz.

Důležitým faktorem je i získávání pracovních zkušeností v praxi mimo školu, které uvedlo 95 % respondentů. S tím mohou souviset i následné nabídky zaměstnání, které nejčastěji přicházejí přímo od zaměstnavatelů. To také naznačuje nejen význam udržovaných kontaktů, ale nespíše i referencí o uchazeči. Dalším zdrojem informací o možnostech a nabídce pracovního uplatnění jsou sociální sítě a spolužáci.

Kontakty na spolužáky a další profesní kontakty jsou považovány za významné. Platí to skoro pro 90 % dotazovaných, a to nejen pro pracovníky v kultuře či divadle, ale i ve výkonném managementu a provozu.

Z hlediska faktorů, které ovlivňují hledání zaměstnání je kladen poměrně velký důraz na obsah a typ projektu, na kterém bude absolvent pracovat. Seberealizace i složení pracovního kolektivu se jeví jako důležitá pro OSVČ a pro pracující v soukromém sektoru nebo v jiných neziskových organizacích či reklamních agenturách.

Důležitost finančního ohodnocení jako faktoru pro výběr zaměstnání uvedlo pouze 14,4 % respondentů. Nicméně se zdá, že až 30 % respondentů není s příjmem spokojeno a pro 25 % z pracujících mimo obor byl příjem příčinou právě pro jeho opuštění. Vysoké platy skoro pětiny odpovídajících, ochotných přiznat svůj finanční příjem, náleží nejvyšším řídicím pracovníkům.

78 % respondentů uvedlo, že pracuje v Praze. Je evidentní, že Praha, jako hlavní město, centrum kultury, turismu, úřadů, výzkumných institucí atd. poskytuje absolventům velkou nabídku uplatnění, a to ve všech manažersko-produkčních pozicích. Nemusí to ovšem nutně znamenat, že by v regionech vůbec neexistovaly pracovní příležitosti. Spíše může docházet k tomu, že o ně absolventi nemají zájem. Podobný přínos má metropole i pro studenty a jejich získávání zkušeností v oboru již během studia na KP.

Podstatným faktorem pro uplatnění absolventů v oboru se ukázalo být i nepoměrné zastoupení mužů a žen. Mezi respondenty jde o dvojnásobnou převahu žen, z jejichž odpovědí jsou patrné dopady například z hlediska nižšího finančního odměňování nebo nižších dosahovaných pracovních pozic.

Další podstatné faktory jsou například osobní charakterové vlastnosti absolventa anebo vliv osobního života na uplatnění, které tato práce dále nezpracovává.

6. 3. Uplatnění výsledků, diskuze a doporučení k dotazníkovému šetření

V následující kapitole je zpráva o průzkumu doplněna několika kritickými poznámkami k procesu jeho tvorby a výsledkům.

Ve složení dotazníku se i přes pečlivou přípravu některé otázky mírně překrývaly a byly i mírně nepřesné. Některé otázky nevedly k dostatečně jednoznačným a věcným odpovědím, které by byly potřeba pro spolehlivou interpretaci (například není jasné, co se ukrývá pod činností OSVČ, co znamená komerční činnost, co práce na vlastním projektu atd). Řešením by bylo některé otázky specifikovat dalšími rozvíjejícími dotazy. Například údaje o roku absolvování či věku rozšířit otázkami na délku praxe. Rovněž nebyla zjišťována účast na zahraničních pobytech a pracovních stážích přes program Erasmus a jejich přínos. Velká škála a kombinace uplatnění absolventů se ukázala být velmi složitá na strukturování a současně přesnost její charakteristiky. Nečekaně velký rozptyl většiny odpovědí vedl obecně k menšímu zastoupení a výpovědi o jednotlivých kategoriích. V důsledku toho by mnoho dat potřebovalo vyhodnocení speciálnější matematickou statistikou malých vzorků. V dotazníku je poměrně velké množství otázek na studium produkce. Vyváženější obraz uplatnění absolventů by nejspíše vyžadoval více konkrétnějších otázek na praxi, kariérní dráhu apod.

ZÁVĚR

Základní cíl průzkumu, získat a interpretovat přehled o uplatnění absolventů studijního oboru produkce na DAMU, byl splněn. Přispělo k tomu i shromáždění odpovědí 127 respondentů, což je největší vzorek mezi obdobnými šetřeními samotné KP nebo zmíněnými diplomovými pracemi na podobné téma. Jde o počet, který může alespoň částečně zaručit validitu nejen pro závěry o studiu, ale především o realitě praxe. Podařilo se i identifikovat faktory ovlivňující uplatnění a naznačit vztahy mezi nimi. Nicméně vyšlo najevo, že jejich další prokazatelná interpretace by vyžadovala podrobnější výzkum. Je to dáno zejména širokou škálou uplatnění, příslušných institucí i pozic, a především jejich specifických variant. Samostatným tématem se ukázalo být i uplatnění absolventů mimo obor. Zde vznikají nejasnosti mimo jiné i nedokonalým vymezením oboru, respektive profese.

Hypotéza o šíři profese divadelního produkčního i uplatnění absolventů, které ji přesahují, byla jednoznačně potvrzena. Pracovní působení absolventů v oblastech mimo divadelní obor převažuje, ale nepodařilo se jednoznačně prokázat, zda se v průběhu let mění. V rámci hodnocení studia a jeho role pro uplatnění v praxi se projevilo, že sice registruje různorodost vykonávaných pracovních pozic absolventů, ale do výuky se tento trend dostává spíše pomalu. Průzkum jednoznačně nepostihnul význam absolvování školní praxe. Důležitost teoretického vzdělání a význam absolvované praktické výuky, respektive jeho větší důležitost než jiné faktory, nebylo možné potvrdit jednomyslně. Ukázalo se, že právě toto hodnocení je silně závislé na aktuální pracovní pozici. V hypotéze o dalších faktorech ovlivňujících uplatnění v praxi se obecně potvrdila jejich četnost i význam. Jako důležité se projevy faktory seberealizace, možnost volby realizovaného projektu, složení pracovního kolektivu, možnost pružné pracovní doby a některé další. Původní hypotézu by bylo třeba upřesnit pro různé druhy vykonávaných pracovních pozic absolventů a její výzkumné ověřování by muselo být detailnější. Výsledky dotazníkového šetření také ukazují téměř stoprocentní vykonávání praxe během studia na mimoškolních projektech v oboru nebo většinové uplatnění v Praze.

Komplexní přehled o problematice uplatnění absolventů by znamenal zabývat se i názory a situací „druhé strany“ – tedy zaměstnáváním absolventů ze strany institucí,

zaměstnavatelů, agentur, skupin organizátorů akcí apod. Zjištěné výsledky také nabízejí možnosti dalšího bádání z hlediska rozdílů uplatňování žen a mužů, zkoumání příležitostí a nabídek na pracovním trhu, podrobnější průzkum všech faktorů ovlivňující uplatnění, detailnější výzkum z pohledu vykonávaných pracovních pozic absolventů mimo obor či finanční ohodnocení v dané oblasti. Velmi specifickou problematikou by pak mohlo být porozumění vlivů osobních charakterových vlastností i osobního života absolventů na jejich následné uplatnění. Zajímavé by bylo i porovnání situace absolventů příbuzných oborů na jiných vysokých školách.

PŘÍLOHY

Příloha 1.

Charakteristika oboru na JAMU, VŠMU, a Arts managementu na VŠE

Ateliér divadelního manažerství a jevištní technologie na Janáčkově akademii múzických umění v Brně

JAMU je svým zázemím i celkovým zaměřením fakulty veli příbuzná s DAMU. Studium Divadelní produkce a jevištní technologie se dělí na tři specializační studijní programy. V bakalářském stupni jde o program Divadelní produkce, který připravuje manažery na střední řídicí funkce u souborů, v divadlech i agenturách, na pozice produkčních, asistentů ředitelů či manažerů projektů. Studijní plán obsahuje předměty z dějin divadla, organizace kulturních institucí, ekonomiky, práva, marketingu a řízení, komunikačních a prezentačních dovedností, anglický jazyk, management. Předměty se jednoznačně soustředí na divadelní praxi a nejen proto, je program nejvíce podobný bakalářskému programu Produkce DAMU.

Program Jevištní management a technologie se specializuje na řízení a zajištění scénické výpravy a výroby včetně scénického zvuku a světla. Absolventi se mohou stát manažery scénické výroby, vedoucími umělecko-technického provozu, manažery scénické realizace při divadelních projektech, technickými manažery festivalů, ale i osvětlovači a zvukaři. Ve studijním plánu je vedle všeobecného divadelně produkčního základu řada předmětů o jevištní technice, stavbě i vybavení. Absolventi jsou způsobilí pokračovat i v magisterských specializačních programech scénické tvorby (světelný design apod.). Teoretickou část obou oborů doplňuje praktická výuka na školních projektech a inscenacích ve Studiu Marta⁶⁸ a v Divadle na Orlí.⁶⁹ Studenti

⁶⁸ *Studio Marta*. [online]. Dostupné z: <http://www.studiomarta.cz/>.

⁶⁹ *Divadlo na Orlí*. [online]. Dostupné z: <http://divadlonaorli.jamu.cz/>

ve 3. ročníku také organizují mezinárodní festival divadelních škol SETKÁNÍ/ENCOUNTER.⁷⁰ Do každého z oborů je přijímáno přibližně 10 studentů.

Program Divadelní produkce je v magisterském stupni koncipován jako navazující, dvouletý. Ve studiu je opět jasné zaměření na divadelní provoz, kulturní management a přibývá důraz na mezinárodní realizaci. Počet přijímaných studentů je přibližně pět.⁷¹

Katedra divadelního manažementu Vysoké školy múzických umění v Bratislavě

I když je VŠMU vysokou školou na Slovensku, tak je studium divadelního manažementu vzhledem k historické, jazykové i obecné kulturní blízkosti s českými školami vhodné ke zmínění. Důležité je také dodat, že samotná VŠMU je se svou více než sedmdesátiletou historií ve svém působení i organizaci velmi příbuzná AMU v Praze.

Bakalářský studijní plán Divadelný manažment zajišťuje Katedra divadelného manažementu. Studium nabízí předměty z oblasti dějin divadla, práva, kulturní politiky, ekonomiky, marketingu, provozu divadel. Absolventi mají také získat kompetence v řízení, plánování i organizaci divadelní výroby.⁷² V rámci praktické výuky je možnost zapojení se do přípravy inscenací pro školní Divadlo Lab⁷³ i práce na mezinárodním festivalu divadelních škol Istropolitana Projekt.⁷⁴

Magisterský stupeň Divadelného manažementu nabízí dvě odlišné zaměření studia – provoz a řízení a kreativní produkci vlastních projektů. Studium je prezentováno jako

⁷⁰ *Encounter*. [online]. 2022. Dostupné z: <https://www.encounter.cz/>

⁷¹ *JAMU – Divadelní fakulta – Ateliér divadelní produkce a jevištní technologie*. [online]. 2020. Dostupné z: <https://df.jamu.cz/fakulta/ateliery-a-kabinety-df/atelier-divadelniho-manazerstvi/>. Vyhledáno 5. 5. 2022.

⁷² *Katedra divadelného manažementu. VŠMU*. [online]. Dostupné z: <https://www.vsmu.sk/df/katedry-a-pracoviska/katedra-divadelneho-manazmentu/>. Vyhledáno 5. 5. 2022.

⁷³ *Divadlo Lab*. [online]. 2017. Dostupné z: <https://divadlolab.sk/>

⁷⁴ *Istropolitana Projekt – Vysoká škola múzických umění v Bratislave*. [online]. 2021. Dostupné z: <https://istropolitanaproject.sk/>

prohloubení i rozšíření studia bakalářského (po obsahové stránce), mimo jiné se zaměřuje na rozvíjení vyšších řídicích kompetencí a také na mezinárodní záběr.⁷⁵

Studijní program Arts management Fakulty podnikohospodářské Vysoké školy ekonomické v Praze

Katedra Arts managementu funguje od roku 2007 na Fakultě podnikohospodářské na Vysoké škole ekonomické v Praze. Bakalářský stupeň je tradičně koncipován do tří let studia. Studium se zaměřuje na ekonomiku, management, přehled v základní struktuře v oblasti kultury (především v neživém umění, kulturním průmyslu, o kulturní politice, kulturním dědictví i turismu) a v neposlední řadě na komunikaci v angličtině. Možnost získání praktických zkušeností během studia není na webových stránkách možné vyčíst. Katedra přijímá až 140 studentů do bakalářského studia. Arts management je na VŠE možné studovat i ve dvouletém magisterském studijním programu, který po obsahové stránce navazuje na základ studia bakalářského.⁷⁶

Vedle toho nabízí katedra výuku Arts managementu v magisterském programu jako tzv. vedlejší specializaci pro studenty jiných oborů, kteří si v dané oblasti chtějí rozšířit své vzdělání.⁷⁷ Navrhovaná témata pro zpracování magisterských prací naznačují důraz na hlubší analytické a teoretické řešení problému z oblasti kultury. Katedra přijímá 80 studentů do magisterského studia. Magisterský absolvent získává titul inženýr.⁷⁸ V roce 2007 vznikl ze studentské iniciativy na škole Spolek studentů arts managementu, ke kterému se může přidat jakýkoliv student nebo absolvent z Arts managementu. Činnost spolku prezentuje zájmy studentů, dobře slouží k získávání praktických zkušeností, a navíc propojuje studenty napříč ročníky.⁷⁹

⁷⁵ *Katedra divadelního manažmentu. VŠMU.* [online]. Dostupné z: <https://www.vsmu.sk/df/katedry-a-pracoviska/katedra-divadelneho-manazmentu/>. Vyhledáno 5. 5. 2022.

⁷⁶ *Katedra arts managementu – Vysoká škola ekonomická v Praze.* [online]. 2000. Dostupné z: <https://kam.vse.cz/>. Vyhledáno 5. 5. 2022.

⁷⁷ *Katedra arts managementu – Vysoká škola ekonomická v Praze – Vedlejší specializace.* 2000. Dostupné z: <https://kam.vse.cz/studium/magisterske-studium/vedlejsi-specializace/>. Vyhledáno 5. 5. 2022.

⁷⁸ *Katedra arts managementu – Vysoká škola ekonomická v Praze.* [online]. 2000. Dostupné z: <https://kam.vse.cz/>. Vyhledáno 5. 5. 2022.

⁷⁹ *Spolek studentů arts managementu – Katedra arts managementu – Vysoká škola ekonomická v Praze.* [online]. 2000. Dostupné z: <https://kam.vse.cz/rozvoj-poradenstvi/spolek-studentu-arts-managementu/>. Vyhledáno 5. 5. 2022.

Zda se, že studium arts managementu na VŠE se zabývá spíše kulturně-politickými analýzami, strategickým plánováním a systémovým řízením nejširší kultury, a to vše s důrazem na ekonomii.

Příloha 2. - Úplné znění vlastního dotazníkového formuláře

UPLATNĚNÍ ABSOLVENTŮ KATEDRY PRODUKCE, DAMU

Vážené absolventky, vážení absolventi,

obracím se na vás s žádostí o vyplnění dotazníku, který poslouží jako podklad pro mou bakalářskou práci na téma „Uplatnění absolventů Katedry produkce DAMU“. Pokud se rozhodnete dotazník vyplnit, prosím vás o nejpřesnější a pravdivé odpovědi. Jeho vyplnění vám zabere přibližně 10–20 minut. Účast ve výzkumu je anonymní a dobrovolná.

Odpovědi budu sbírat do 28. února 2022

Předem děkuji za spolupráci.

Františka Jesenská

*Povinné pole

I. STUDIUM NA KATEDŘE PRODUKCE

1. I. 1. Studium na Katedře produkce (KP) jste ukončil/a v roce: *
(vyplňte číslovku)

2. I. 2. Na Katedře produkce jste studoval/a: *

Označte jen jednu elipsu.

- 1) Bakalářský program.
- 2) Magisterský program.
- 3) Bakalářský i magisterský program.

3. I. 3. Před, během nebo po studiu jsem studoval/a jiný obor na DAMU. *

Označte jen jednu elipsu.

- 1) Ano.
- 2) Ne.

4. I. 4. Před, během nebo po studiu jsem studoval/a i jinou vysokou školu. *

Označte jen jednu elipsu.

1) Ano.

2) Ne.

5. I. 5. V případě, že jste před, během, nebo po studiu na KP studoval/a jinou * vysokou školu nebo jiný obor na DAMU, popište prosím, kdy, jaký obor a jaký stupeň studia a zda jste studium dokončil/a.

(Pokud jste před, během, nebo po studiu na KP nestudoval/a jinou vysokou školu nebo jiný obor na DAMU, můžete napsat jen NE.)

6. I. 6. Dokončil/a jste své studium na KP DAMU v řádném termínu? *

Označte jen jednu elipsu.

1) Ano. *Přeskočte na otázku 8*

2) Studium jsem prodloužil/a. *Přeskočte na otázku 8*

3) Studium jsem přerušil/a. *Přeskočte na otázku 8*

4) Studia jsem nedokončil/a (sám/sama zanechal/a / bylo ukončeno).
Přeskočte na otázku 7

Přeskočte na otázku 8

DŮVOD NEDOKONČENÍ STUDIA

7. I. 7. Uveďte prosím důvody, proč jste studium nedokončil/a: *
-

Přeskočte na otázku 8

II. VYUŽITÍ ZNALOSTÍ V PRAXI

8. II. 1. Přicházel/a jste na DAMU s jasnou představou o uplatnění po jejím absolvování? *

Označte jen jednu elipsu.

- 1) Určitě ano.
 2) Spíše ano.
 3) Spíše ne.
 4) Určitě ne.

9. II. 2. Změnila se během studia na Katedře produkce vaše představa o budoucí profesi? *

Označte jen jednu elipsu.

- 1) Určitě ano.
 2) Spíše ano.
 3) Spíše ne.
 4) Určitě ne.

10. II. 3. Využíváte ve své profesi znalosti a dovednosti získané při studiu na Katedře produkce?

Označte jen jednu elipsu.

- 1) Určitě ano.
 2) Spíše ano.
 3) Spíše ne.
 4) Určitě ne.

11. II. 4. Uvedte, jak jsou následující položky užitečné nebo přínosné pro vaši * profesní kariéru:

Označte jen jednu elipsu na každém řádku.

	velmi užiténé	spíše užitéčné	spíše neužitečné	zcela neužitečné	nedokáži posoudit
Teoretické znalosti	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Pedagogové z praxe	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Propojení teorie a praxe	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Kontakty na spolužáky	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Získání dalších kontaktů v oboru	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Praxe v Divadle DISK	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Praxe při organizování festivalu Zlomvaz	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Praxe při organizování jiných školních festivalů a událostí (festivalu Proces, DVD, NABLÍZKO...)	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

12. II. 5. Prosím, ohodnoťte, jak vás v následujících oblastech studium připravilo na vaši profesní kariéru / stávající pracovní pozici.

Označte jen jednu elipsu na ždémřádku.

	naprosto připravilo	spíše připravilo	spíše nepřipravilo	naprosto nepřipravilo	nedokáži posoudit
Ekonomie	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Právo	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Management	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Marketing	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Historie a teorie divadla	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

13. II. 6 . Věnoval/a jste se již během studia mimoškolní praxi? (například produkce divadelního spolku, produkce festivalu, produkce vlastního jednorázového projektu...)

Označte jen jednu elipsu.

- 1) Ano, během studia jsem již získával/a pracovní zkušenosti mimo školu.
- 2) Ne, věnoval/a jsem se studiu a nepracoval/a jsem.
- 3) Ne, během studia jsem měl/a brigádu / práci mimo obor.
- 4) Ne, během studia jsem získával/a zkušenosti pouze na školních projektech.

Jiné:

14. II. 7. Setkal/a jste se po absolvování KP s tím, že vám chyběly určité znalosti, které zaměstnavatel nebo práce v praxi požadovala?

Označte jen jednu elipsu.

- 1) Určitě ano. *Přeskočte na otázku 15*
- 2) Spíše ano. *Přeskočte na otázku 15*
- 3) Spíše ne. *Přeskočte na otázku 15*
- 4) Určitě ne. *Přeskočte na otázku 16*
- 5) Nedokáži posoudit. *Přeskočte na otázku 16*

Přeskočte na otázku 16

Chybějící znalosti, které zaměstnavatel nebo práce v praxi požadovala.

15. II. 8. O jaké znalosti / dovednosti šlo? *
- (zaškrtněte všechny platné možnosti)

Zaškrtněte všechny platné

možnosti.

- 1) Znalost cizího jazyka.
- 2) Komunikační dovednosti.

- 3) Schopnost týmové práce.
 - 4) Schopnost vedení týmu.
 - 5) Hlubší znalosti z oblasti práce na počítači (excel, word, photoshop, google workspace...).
 - 6) Znalost programů a aplikací pro management týmu a organizaci úkolů (Asana, Trello,...).
 - 7) Hlubší ekonomické znalosti.
 - 8) Hlubší znalosti z oblasti práva.
 - 9) Hlubší znalosti z oblasti managementu.
 - 10) Hlubší znalosti z oblasti marketingu.
 - 11) Hlubší znalosti z teorie a historie divadla.
 - 12) Hlubší znalosti ohledně technického zajištění eventů.
 - 13) Hlubší znalosti z oblasti provozu divadla.
 - Jiné:
-

III. PRVNÍ PRACOVNÍ POZICE PO ABSOLVOVÁNÍ KP DAMU

16. III. 1. Jaká byla vaše první pracovní pozice po absolvování KP DAMU? *
(můžete zaškrtnout více možností)

Zaškrtněte všechny platné možnosti.

- 1) Zaměstnanec / zaměstnankyně.
- 2) OSVČ - podnikatel/ka či svobodné povolání bez zaměstnanců.
- 3) OSVČ - podnikatel/ka či svobodné povolání se zaměstnanci.
- 4) Práce v rodinném podniku bez zaměstnaneckého poměru (pomáhající člen rodiny).
- 5) Na rodičovské dovolené.
- 6) Nezaměstnaný/á.
- 7) V invalidním důchodu.
- 8) Trvale v domácnosti.
- 9) Po absolvování KP DAMU jsem dále studoval/a.

Jiné:

17. III. 2. Jakým způsobem jste sehnal/a své první zaměstnání po ukončení studia? *

Označte jen jednu elipsu.

- 1) Přes inzerát či nabídku v novinách, na internetu či sociálních sítích.
- 2) Obrátil/a jsem se přímo na zaměstnavatele.
- 3) Přes známé či příbuzné.
- 4) Přes spolužáky.
- 5) Přes vyučující na DAMU.
- 6) Zaměstnání mi nabídl přímo zaměstnavatel.
- 7) Absolvoval/a jsem u zaměstnavatele odbornou stáž či praxi.
- 8) Přes pracovní agenturu.
- 9) Přes úřad práce.
- 10) Právě jsem ukončil/a studium, ještě nemám zaměstnání.
- 11) Nepamatuji se.

Jiné:

18. III. 3. V jakém typu instituce jste působil/a v rámci vaší první pracovní pozice? *
(můžete zaškrtnout více možností)

Zaškrtněte všechny platné možnosti.

- 1) Veřejné divadlo (zřizované státem, krajem, obcí).
- 2) Neziskové nestátní divadlo.
- 3) Podnikatelské divadlo.
- 4) Divadelní prostor bez vlastního souboru.
- 5) Nezávislá divadelní produkční společnost.
- 6) Nezávislý divadelní soubor.
- 7) Kulturní domy a centra.
- 8) Festival.
- 9) Školství, věda a výzkum.
- 10) Státní správa a samospráva (kulturní agenda).
- 11) Státní správa a samospráva (jiná než kulturní agenda).
- 12) Reklamní nebo PR agentura.
- 13) Eventová agentura.
- 14) Jiná nezisková organizace.
- 15) Jiná organizace v soukromém sektoru (firma).
- 16) Působil/a jsem jako OSVČ pro různé projekty a organizace.

Jiné:

19. III. 4. Jaký druh pracovní činnosti jste vykonával/a v rámci vašeho prvního * pracovního působení po absolvování KP DAMU?

(můžete zaškrtnout více možností)

Zaškrtněte všechny platné

možnosti.

- 1) Realizace vlastních projektů.
- 2) Top management organizace.
- 3) Výkonná produkce.
- 4) Technická produkce.
- 5) Provoz.
- 6) PR, marketing.
- 7) Ekonomika, obchod, účetnictví.
- 8) Právo.
- 9) Fundraising.

Jiné:

20. III. 5. Jakým faktorům primárně přikládáte význam při hledání zaměstnání? *
(můžete zaškrtnout maximálně 5 možností)

Zaškrtněte všechny platné možnosti.

- 1) Finanční ohodnocení.
- 2) Časová náročnost.
- 3) Pracovní prostředí.
- 4) Složení kolektivu kolegů.
- 5) Počet osob v pracovním týmu.
- 6) Možnost pracovat na home office.
- 7) Možnost pružné pracovní doby.
- 8) Jméno či image instituce, projektu, značky.
- 9) Oblast / projekt, které se pozice bude věnovat.
- 10) Výše odpovědnosti, kterou budu v rámci pracovní pozice mít.
- 11) Seberealizace.

Jiné:

IV. AKTUÁLNÍ PRACOVNÍ POZICE

21. IV. 1. Pracujete v oboru? *

Práci v oboru se rozumí řízení projektů i institucí, komunikace, ekonomie, právo nebo divadelní technologie a to vždy s důrazem na aplikaci v uměleckém, kulturním provozu a podnikání.

Označte jen jednu elipsu.

- 1) Ano, věnuji se produkci v divadelním prostředí. *Přeskočte na otázku 23*
- 2) Ano, věnuji se produkci v zábavním průmyslu. *Přeskočte na otázku 23*
- 3) Ano, věnuji se produkci v jiné oblasti kultury. *Přeskočte na otázku 23*
- 4) Produkci v oboru se věnuji už jen částečně, spíše na bázi koníčku. *Přeskočte na otázku 22*
- 5) Produkci v oboru se věnuji souběžně s další prací mimo obor. *Přeskočte na otázku 22*
- 6) Ne, pracuji úplně mimo obor. *Přeskočte na otázku 22* Jiné:

Přeskočte na otázku 23

PRÁCE MIMO OBOR

22. IV. 2. Pokud pracujete mimo obor, důvodem je: *
(můžete zaškrtnout více možností)

Zaškrtněte všechny platné možnosti.

- 1) Nenašel/a jsem adekvátní pracovní uplatnění v oboru.
- 2) Finanční důvody.
- 3) Osobní důvody.
- 4) Práce v oboru mě přestala bavit.
- 5) Necítil/a jsem se dostatečně kvalifikovaný/á.
- Jiné:

Přeskočte na otázku 23

IV. AKTUÁLNÍ PRACOVNÍ POZICE

23. IV. 3. Jak jste se o aktuální pozici dozvěděl/a? *

Označte jen jednu elipsu.

- 1) Přes inzerát či nabídku v novinách, na internetu či sociálních sítích.
- 2) Obrátil/a jsem se přímo na zaměstnavatele.
- 3) Přes známé či příbuzné.
- 4) Přes spolužáky.
- 5) Přes vyučující na DAMU.
- 6) Zaměstnání mi nabídl přímo zaměstnavatel.
- 7) Absolvoval/a jsem u zaměstnavatele odbornou stáž či praxi.
- 8) Přes pracovní agenturu.
- 9) Přes úřad práce.
- 10) Právě jsem ukončil/a studium, ještě nemám zaměstnání

11) Nepamatuji se.

Jiné:

24. IV. 4. V současnosti jste? *

(můžete zaškrtnout více možností)

Zaškrtněte všechny platné možnosti.

- 1) Zaměstnanec / zaměstnankyně.
- 2) OSVČ - podnikatel/ka či svobodné povolání bez zaměstnanců.
- 3) OSVČ - podnikatel/ka či svobodné povolání se zaměstnanci.
- 4) Práce v rodinném podniku bez zaměstnaneckého poměru (pomáhající člen rodiny).
- 5) Na rodičovské dovolené.
- 6) Nezaměstnaný/á.
- 7) V invalidním důchodu.
- 8) Trvale v domácnosti.
- 9) Student/ka.

Jiné:

25. IV. 5. V jakém typu instituce nyní působíte? *

(můžete zaškrtnout více možností)

Zaškrtněte všechny platné možnosti.

- 1) Ve stejné jako po ukončení studia.

- 2) V současné době nepracuji (student/ka, rodičovská dovolená, nezaměstnaný/á, v invalidním důchodu, trvale v domácnosti...).
- 3) Veřejné divadlo (zřizované státem, krajem, obcí).
- 4) Neziskové nestátní divadlo.
- 5) Podnikatelské divadlo.
- 6) Divadelní prostor bez vlastního souboru.
- 7) Nezávislá divadelní produkční společnost.
- 8) Nezávislý divadelní soubor.
- 9) Kulturní domy a centra.
- 10) Festival.
- 11) Školství, věda a výzkum.
- 12) Státní správa a samospráva (kulturní agenda).
- 13) Státní správa a samospráva (jiná než kulturní agenda).
- 14) Reklamní nebo PR agentura.
- 15) Eventová agentura.
- 16) Jiná nezisková organizace.
- 17) Jiná organizace v soukromém sektoru (firma).
- 18) Působím jako OSVČ pro různé projekty a organizace.
- Jiné:

26. IV. 6. Jaký druh pracovní činnosti nyní vykonáváte v rámci vašeho profesního působení? *

(můžete zaškrtnout více možností)

Zaškrtněte všechny platné

možnosti.

- 1) Totožný jako po ukončení studia.

- 2) V současné době nepracuji (student/ka, rodičovská dovolená, nezaměstnaný/á, v invalidním důchodu, trvale v domácnosti...).
 - 3) Realizace vlastních projektů.
 - 4) Top management organizace.
 - 5) Výkonný management.
 - 6) Technická produkce.
 - 7) Provoz.
 - 8) PR, marketing.
 - 9) Ekonomika, obchod, účetnictví.
 - 10) Právo.
 - 11) Fundraising.
 - Jiné:
-

27. IV. 7. Uveďte přibližný počet zaměstnanců instituce, ve které pracujete *
(Pokud aktuálně nepracujete, nebo nepracujete v žádné instituci uveďte 0.)

28. IV. 8. V přibližně jak velkém kolektivu pracujete? *
(Pokud aktuálně nepracujete uveďte 0.)

29. IV. 9. Zodpovídáte za práci jiných zaměstnanců, nebo ji řídíte? Uveďte, prosím, * o kolik zaměstnanců jde.
(Pokud nezodpovídáte za, či neřídíte práci jiných zaměstnanců, uveďte 0.)

30. IV. 10. Jaký je váš průměrný hrubý výdělek za měsíc?

Označte jen jednu elipsu.

- 1) Méně....
- 2) 15.000 Kč - 24.999 Kč
- 4) 25.000 Kč - 34.999 Kč
- 6) 35.000 Kč -
- 44.999 Kč 8)
- 45.000 Kč - 55.000
- Kč
- 10) Více...

Nechci odpovédět.

31. IV. 11. Máte pocit, že jste za svou současnou práci řádně finančně ohodnocen/a?

Označte jen jednu elipsu.

- 1) Určitě ano.
- 2) Spíše ano.
- 3) Spíše ne.
- 4) Určitě ne.
- 5) Nejsem si jist/a.
- 6) V současné době nepracuji (student/ka, rodičovská dovolená, nezaměstnaný/á, v invalidním důchodu, trvale v domácnosti...).
- 7) Nechci odpovédět.

32. IV. 12. Uveďte, kolik hodin týdně průměrně pracujete, započítáte-li všechny své * pracovní aktivity.

(pokud aktuálně nepracujete, napište 0)

33. IV. 13. Jste spokojený/ná se svou aktuální pracovní pozicí? *

Označte jen jednu elipsu.

- 1) Ano, jsem spokojený/á.
- 2) Ne, ale v dohledné době neplánuji pozici měnit.
- 3) Ne, aktuálně zvažuji, že současnou pozici opustím.
- 4) V současné době nepracuji (student/ka, rodičovská dovolená, nezaměstnaný/á, v invalidním důchodu, trvale v domácnosti...).
- Jiné:
-

V. OSOBNÍ INFORMACE

34. V. 1. Pohlaví *

Označte jen jednu elipsu.

- 1) Žena.
- 2) Muž.
- 3) Jiné.
- 4) Nechci odpovédět.

35. V. 2. Věk *

(vyplňte číslovku)

36. V. 3. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání? *

Označte jen jednu elipsu.

- 1) Střední škola s maturitou.
- 2) VŠ (bakalářské), VOŠ.
- 3) VŠ (magisterské - Mgr., Ing., PhDr., MUDr.,...).
-

4) Doktorské (Ph.D., Th.D.,....).

37. V. 4. Z jakého kraje pocházíte? * Označte jen jednu elipsu.

- 1) Hlavní město Praha.
- 2) Středočeský kraj.
- 3) Jihočeský kraj.
- 4) Plzeňský kraj.
- 5) Karlovarský kraj.
- 6) Ústecký kraj.
- 7) Liberecký kraj.
- 8) Královéhradecký kraj.
- 9) Pardubický kraj.
- 10) Kraj Vysočina.
- 11) Jihomoravský kraj.
- 12) Zlínský kraj.
- 13) Olomoucký kraj.
- 14) Moravskoslezský kraj.
- 15) Nejsem původem z ČR.

38. V. 5. V jakém kraji nyní profesně působíte? *

Označte jen jednu elipsu.

- 1) Hlavní město Praha.
- 2) Středočeský kraj.
- 3) Jihočeský kraj.
- 4) Plzeňský kraj.
- 5) Karlovarský kraj.
- 6) Ústecký kraj.
- 7) Liberecký kraj.
- 8) Královéhradecký kraj.
- 9) Pardubický kraj.
- 10) Kraj Vysočina.
- 11) Jihomoravský kraj.
- 12) Zlínský kraj.
- 13) Olomoucký kraj.
- 14) Moravskoslezský kraj.
- 15) Nepracuji v ČR.

ZÁVĚR

Děkuji Vám za vyplnění dotazníku.

Pokud jste otevřen/a další spolupráci ve formě rozhovoru ohledně vašeho uplatnění po absolvování KP DAMU, uveďte prosím Váš email do kolonky níže. Popřípadě mi můžete dát vědět na email [...](#)

Budu vděčná za rozhovor ve formě telefonátu, online setkání nebo i živé setkání na toto téma.

Uvedení e-mailové adresy je dobrovolné. Data z dotazníku budou i při zadání e-mailu zpracovávána anonymně.

Pokud vás téma mé bakalářské práce zaujalo a rád/a byste si její výsledné zpracování přečetl/a, napište mi prosím také email, ráda vám ji po obhájení zprostředkuji.
Františka Jesenská

39. Pokud jste ochoten/na absolvovat detailnější rozhovor na téma profesního uplatnění absolventů KP, můžete zde uvést svou e-mailovou adresu nebo telefonní číslo.

Uvedení e-mailové adresy je dobrovolné. Data z dotazníku budou i při zadání e-mailu zpracovávána anonymně.

40. Pokud máte jakékoliv další připomínky nebo podněty, uveďte je, prosím, zde:

SEZNAM POUŽITÝCH PRAMENŮ A LITERATURY

Literatura

Primární

DVOŘÁK Jan. *Malý slovník managementu divadla: Příručka pro organizátory, producenty, manažery, produkční, studenty a adepty studia divadla, kultury a umění.* 1. vydání. Praha. Pražská scéna. 2005. ISBN 80-86102-49-1

Sekundární

AKADEMIE MÚZICKÝCH UMĚNÍ V PRAZE a MACHEK, Jaroslav. *40 let DISKu, tvůrčí dílny DAMU.* 1. vyd. Praha. Institut umění – Divadelní ústav, 1985.

COLLINS Hilary, *Kreativní výzkum: Teorie a praxe výzkumu v oblasti tvůrčích odvětví.* 1. vydání. Brno, Praha. Institut umění – Divadelní ústav. 2017. Přeložil Vít Mlejnek. (Originál Barrister & Principal. 2017) ISBN 978-80-7008-386-4; ISBN 978-80-7485-125-4

FRANC Martin a kol. *Dějiny Akademie múzických umění v Praze.* 1. vydání. Praha. Akademie múzických umění v Praze. 2017. ISBN 978-80-7331-422-4

CHAMOUTOVÁ Daniela. *Uplatnění absolventů škol na trhu práce - 2018.* 1. vydání. Praha. Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků. 2019. ISBN 978-80-7481-232-3

NEKOLNÝ Bohumil. *Divadlo a kreativní sektor.* 1. vydání. Praha. Akademie múzických umění v Praze. 2013. ISBN 978-80-7331-292-3

NEKOLNÝ Bohumil, SRSTKA Jiří, KAŠPAR David, PROKOP Petr, SULŽENKO Jiří, LÁZŇOVSKÝ Michal, POKORNÝ Jiří. *Kontext provozování divadla v ČR.* 1. vydání. Praha. Akademie múzických umění v Praze. 2018. ISBN 978-80-7331-501-6

REICHEL Jiří. Kapitoly metodologie sociálních výzkumů. 1. vydání. Praha. Grada Publishing a.s. 2009. ISBN 978-80-247-3006-6

Prameny

Primární

ČUŘÍKOVÁ Tamara a kol., *Metodická příručka k výuce v bakalářském programu Katedry produkce DAMU podle oblastí výuky*. [online]. DAMU. 2015. Neveřejný dokument Katedry produkce DAMU.

DVOŘÁKOVÁ, Irena. *Uplatnění absolventů divadelního manažerství Divadelní fakulty Janáčkovy akademie múzických umění v Brně v praxi*. [online]. Bakalářská práce. Janáčkova akademie múzických umění, Divadelní fakulta. Brno. 2009. Dostupné z: <https://is.jamu.cz/th/o9k50/>

Informace poskytnuté vedoucím KP MgA. Michalem Lázňovským Ph.D. z interních databází katedry a ze školního studijního systému KOS.

KP DAMU. *Vyhodnocení průzkumu pracovního uplatnění absolventů oboru produkce*. [online]. 2015. Neveřejný dokument Katedry produkce DAMU.

KP DAMU. *Dotazník pro absolventy Katedry produkce DAMU*. [online]. 2019. Neveřejný dokument Katedry produkce DAMU.

Rozhovor s MgA. Barbarou Tůmovou, který proběhl 30. 3. 2022 přes videohovor.

Rozhovor s Mga. Mgr. Doubravkou Svobodovou, který proběhl 21. 3. 2022

Rozhovor s Ing. Tamarou Čuříkovou, který proběhl 25. 3. 2022 přes videohovor.

Rozhovor s absolventem KP Danielem Syrovým, který proběhl 23. 3. 2022 přes videohovor.

Ročenka *Absolventi DAMU 1949–2017*, vydané Divadlením fakultou AMU, v Praze, 2018.

Výroční zpráva o činnosti a hospodaření AMU za rok 2020. [online]. Dostupné z: https://www.amu.cz/cs/uredni-deska/strategicke_dokumenty/vyrocnizpravy/.

Výroční zpráva o činnosti a hospodaření DAMU za rok 2020. [online]. Dostupné z: <https://www.damu.cz/cs/uredni-deska/vyrocnizpravy-dlouhodobezamery/>.

Sekundární

HÁJKOVÁ, Jana. *Vazba profilu absolventa oboru divadelní manažerství na DIFA JAMU na trh práce z pohledu reálného uplatnění absolventů v oboru* [online]. Diplomová práce. Janáčkova akademie múzických umění, Divadelní fakulta. Brno. 2009. Dostupné z: <https://is.jamu.cz/th/d4l68/>

KRAFTOVÁ Denisa, *Uplatnění absolventů oboru Arts management na trhu práce*. [online]. Vysoká škola ekonomická v Praze. 2021. Dostupné z <https://theses.cz/id/1bx6vw/>

Online zdroje

Primární

AMU. [online]. 2022. Dostupné z: <https://www.amu.cz/cs/>

DAMU. [online]. 2022. Dostupné z: <https://www.damu.cz/cs/>

JAMU – Divadelní fakulta – Ateliér divadelní produkce a jevištní technologie. [online]. 2020. Dostupné z: <https://df.jamu.cz/fakulta/ateliery-a-kabinety-df/atelier-divadelniho-manazerstvi/>

Katedra produkce DAMU. [online]. 2022. Dostupné z: <https://www.damu.cz/cs/katedry-programy/katedra-produkce/studijni-programy/D0N0504B-produkce-a-management-management-umeni-navazujici-magistersky/>

Katedra produkce DAMU. [online]. 2022. Dostupné z: <https://www.damu.cz/cs/katedry-programy/katedra-produkce/studijni-programy/D0N0504A-produkce-a-management-producentstvi-navazujici-magistersky/>

Katedra produkce DAMU. [online]. 2022. Dostupné z: <https://www.damu.cz/cs/katedry-programy/katedra-produkce/studijni-programy/B0215A310007-produkce-bakalarsky/>.

Katedra divadelného manažmentu – VŠMU. [online]. Dostupné z: <https://www.vsmu.sk/df/katedry-a-pracoviska/katedra-divadelneho-manazmentu/>

Katedra divadelného manažmentu – VŠMU. [online]. Dostupné z: <https://www.vsmu.sk/df/katedry-a-pracoviska/katedra-divadelneho-manazmentu/>

Katedra arts managementu – Vysoká škola ekonomická v Praze. [online]. 2000. Dostupné z: <https://kam.vse.cz/>

Národní soustava kvalifikací – Produkční kulturních projektů. *Národní soustava kvalifikací*. [online]. 2014. [cit. 06.05.2022]. Dostupné z: https://www.narodnikvalifikace.cz/kvalifikace-1146/Produkcni_kulturnich_projektu/revize-3049

Sekundární

Ambis – Arts a event management. [online]. Dostupné z: <https://www.ambis.cz/arts-a-event-management-3>

Divadlo Lab. [online]. 2017. Dostupné z: <https://divadlolab.sk/>

Divadlo na Orlí. [online]. Dostupné z: <http://divadlonaorli.jamu.cz/>

Encounter. [online]. 2022. Dostupné z: <https://www.encounter.cz/>

Fakulta umění OU. [online]. 2016. Dostupné z: <https://fu.osu.cz/studijniobory/?specializaceid=3491>

Filozofická fakulta MU – Ústav hudební vědy – Management v kultuře. [online]. 2022. Dostupné z: <https://music.phil.muni.cz/studijni-obory/management-v-kulture>

FAMU – Katedra produkce. [online]. 2022. Dostupné z: <https://www.famu.cz/cs/katedry/katedra-produkce/>

Filmová akademie Miroslava Ondříčka v Písku. [online]. 2015. Dostupné z: <https://filmovka.cz/cs/famo/studium>

Facebook – KP DAMU absolventi, spolupracovníci a přátelé. Dostupné z: <https://www.facebook.com/groups/309741105805527>

HAMU – Katedra produkce. [online]. 2022. Dostupné z: <https://www.hamu.cz/cs/katedry-programy/katedra-hudebni-produkce/>

Hudební fakulta JAMU – Katedra hudební produkce. [online]. 2020. Dostupné z: <https://hf.jamu.cz/fakulta/katedry-hf/katedra-hudebni-produkce/>

HAMU – Choreografie - specializace Taneční produkce a organizace. [online]. 2022. Dostupné z: <https://www.hamu.cz/cs/katedry-programy/katedra-tance/studijni-programy/H0N0027B-choreografie-tanecni-produkce-a-organizace-navazujici-magistersky/>

Istropolitana Projekt – Vysoká škola múzických umení v Bratislave. [online]. 2021. Dostupné z: <https://istropolitanaproject.sk/>

Katedra arts managementu – Vysoká škola ekonomická v Praze – Vedlejší specializace. 2000. Dostupné z: <https://kam.vse.cz/studium/magisterske-studium/vedlejsi-specializace/>. Vyhledáno 5. 5. 2022.

MŠMT ČR. *Souhrnná zpráva o šetření Absolvent 2018.* [online]. 2013. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/file/51597/>

Národní soustava povolání – Produkční kulturních projektů. [online]. 2017. Dostupné z: <https://www.nsp.cz/jednotka-prace/produkcni-kulturnich-proj>

Národní ústav pro vzdělávání / Národní pedagogický institut České republiky. [online]. 2021 Dostupné z: <https://www.npi.cz/>

Prague School of Creative Communication. [online]. 2022. Dostupné z: <https://www.praguecom.com/specializations/marketing-and-advertising/management-in-creative-industry/>

Studio Marta. [online]. Dostupné z: <http://www.studiomarta.cz/>.

Spolek studentů arts managementu – Katedra arts managementu – Vysoká škola ekonomická v Praze. [online]. 2000. Dostupné z: <https://kam.vse.cz/rozvoj-poradenstvi/spolek-studentu-arts-managementu/>.

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně – Fakulta multimediálních komunikací – Arts Management. [online]. 2022. Dostupné z: <https://fmk.utb.cz/o-fakulte/zakladni-informace/ateliery-ustavy-a-kabinety/atelier-arts-management/o-atelieru/>

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně – Produkce. [online]. 2022. Dostupné z: <https://www.utb.cz/vyhledavac-oboru/teorie-a-praxe-audiovizualni-tvorby-bc/produkce-bc/>